

NUMĂR ANIVERSAR 10 ANI DE CULTURĂ „CA LA MAMA ACASĂ”!

Rădăcini

Anul 11, numărul 1, ediție de Paște-Rusalii, 2022

Revistă de istorie, cultură și tradiții locale,
editată de Asociația Culturală „Pro Memoria”.
Scrisă de osiceni, cu osiceni – nu doar pentru osiceni.

Hristos a înviat!

Imagine: Cristo Redentor, Rio de Janeiro. Capul statuii a fost realizat de sculptorul român Gheorghe Leonida

Pentru numărul viitor, invităm colaboratorii și cititorii noștri să răspundă la ancheta jurnalistică pe tema: **Impresii despre Revista Rădăcini la zece ani de la apariție.**

Așteptăm nu numai impresii, ci și recomandări, firește. Cu rugămintea ca textele să nu depășească o jumătate de filă. (300 cuvinte, Times New Roman, corp 12).
Mulțumim!

ediția de Paști-Rusalii / 2022

stop-cadru

Nicolae Coande – *Ana Blandiana a fost la Osica* | 3

aniversare

Ion Surdu – *Revista Rădăcini după zece ani* | 5

viața spirituală

Pr. Daniel Preda – *Unde este comoara noastră* | 10

OsicaTa. Și eu am mers pe Linia Mare

Mihai Vârzaru – *... eu sunt de pe Linia Mare...* | 12

file de istorie locală

Marius Sebastian Dumitrașcu – *Vestigii arheologice în Osica de Sus* | 21

prim-plan

Ștefania Polizu – *Drept la replică* | 25

datini și tradiții

Virginia Lăpădatu – *Onomastica în Osica* | 29

Din caietul doamnei Ileana Raicea – Căntece populare (1) | 33

tot osiceanu' de cinste

Dumitru (Adi) Stanca – *Asistent maternal - între profesie și menire* | 35

Gabriela Ionescu – *Despre flori, cu Vali Ivan* | 40

arte și meserii

Bibiana Torcea – *Cizmăria, o meserie nobilă* | 43

amintiri din copilărie și după

Margareta Spătaru – *Rădăcinile hrănesc amintirile* | 47

pagina poetului

Nicolae Drăghici – *În dulcele vers clasic* | 49

pagina elevului

Sulger Elena Denisa – *Lumea digitală* | 50

Băluță Liviu – *Școala în pandemie* | 51

Bălașa Alexandra – *Poezia matematicii* | 52

deschideri

Silviu Alexandru – *Arta, (mic) breviar...* | 54

BB Guguianu – *Rebus* | 57

meridian

Geta Duică – *Locul unde pământul se unește cu marea* | 58

Rodica Deaconescu – *Prea mică lumea pentru Osica* | 61

Colectivul de redacție:

Mihai Duică, Marius Sebastian Dumitrașcu, Gabriela Ionescu, Virginia Lăpădatu (director), Virgil Lăpădatu, Dumitru Stanca, Ion Surdu, Lavinia Tanislav, Bibiana Torcea (redactor-șef)

Colaboratori permanenți:

Paul Aretzu, Nicolae Coande, Marian Drăghici (consilier editorial), Nicolae Drăghici, Ștefania Polizu (Montreal, Canada)

Layout: Nicu Ilie

Revista RĂDĂCINI este editată de Asociația Culturală *Pro Memoria* în colaborare cu Primăria și Consiliul Local Osica de Sus

Notă: Răspunderea pentru opiniile exprimate aparține autorului, nu redacției.

ISSN: 2285-0422

În biserica
din vale

NICOLAE COANDE
scriitor

stop-cadru

Ana Blandiana a fost la Osica de Sus

Doamna Ana Blandiana a venit de două ori la Craiova, la evenimente pe care le organizez la Teatrul Național. Prima oară a sosit aici în aprilie 2010, la „Duminici de poezie în teatru”, un eveniment cultural pe care tocmai îl inițiasem. Așadar, a deschis seria . A fost lume multă, oamenii se bucurau s-o asculte, poezii au venit în număr mai mare decât pot fi văzuți azi, când pandemia le-a tăiat aripile (sper că nu și inspirația). Am fost la o terasă, la Casa Universitarilor, iar acolo doamna Ana Blandiana a plătit masa. Noi am protestat, dar ne-a spus: „nu știam că-mi veți da un onorariu, așa că acum eu plătesc”!

A doua oară a venit în martie 2019. Doamna Blandiana era la fel de frumoasă, distinsă, aproape neschimbată, deși trecuseră 9 ani. A susținut o conferință, „Nu sunt scriitor, sunt numai poet”, urmată de un recital din poezia sa la care au contribuit actrițele Tamara Popescu, Petronela Zurba, Anca Dinu. Eu eram, ca de obicei,

La mănăstirea Brâncoveni

paranimf – însoțitor al poetei. Astfel echipat am însoțit-o la Mănăstirea Brâncoveni, în Olt, născută pe la 1508 (Iorga dixit), refăcută pe la 1640 de Preda Brâncoveanu, bunicul viitorului domnitor, Constantin. Aici dorm somnul de veci părinții marelui prinț, Stanca și Papa, dar și bunicul, Preda. Pe mormintele lor se poate vedea vulturul bicefal, stema familiei Cantacuzino. E ceva istorie pe acolo. Am vizitat vechea bisericuță, cu picturile fanate de trecerea timpului, dar atât de expresive și ne-am minunat de arta grecului Constantinos, cel care a condus lucrările în acea vreme.

Doamna Blandiana a fost încântată de cele văute la acest schit de maici, a avut un dialog cu maica stareță la un cozonac și un pahar de vin. Porniți în drum spre Caracal, de unde urma să ia un tren spre București, am decis s-o duc la biserică osicenilor, din „Deal”, cu hramul Sf. Gheorghe, iar prietenul meu Mihai Duică, care ne ducea cu

mașina, a fost nițel gelos: de ce nu mergem la biserică din „Vale”, Sfinții Voievozi, în apropierea căreia locuia? Am traversat Osica în mașină, am fost și la biserică lui Mihai, apoi am intrat la el în curte unde am băut vișină și am râs. Doamna Blandiana era încântată și melancolică: „Nicolae, ce bine că ai un loc unde poți reveni. Eu nu am, m-am născut la oraș. Dar mama, care a stat la noi în ultima parte a vieții, și-a dorit să fie înmormântată acasă, la Blandiana, satul copilăriei sale. Împreună cu Romi i-am îndeplinit dorința asta.”

Apoi am fost la Caracal, unde ne așteptau Paul Popescu, Cristina Botez și Paul Aretzu. Am sărbătorit-o cu coniac, șampanie și voie bună, cu urări și îmbrățișări, la restaurantul Casa Doldurea. A doua zi era ziua sa de naștere. S-a potrivit.

La mulți ani, Doamna Blandiana!

Articol preluat din „Ceașca de cafea”, Minilunar cultural, literar, artistic (Anul 17, martie 2022)

Acasă la familia Duică

ION SURDU
comandor retr.

aniversare

Revista „Rădăcini” după zece ani

Tumultosul an 2009, prin evenimentele culturale fără precedent derulate în vatra noastră stămoșească, va rămâne neuitat pentru o bună parte dintre osiceni. Acumulări și amânări de zeci de ani ale unor proiecte privind istoria noastră locală, expusă într-o formă elaborată, au ajuns la scadență și au erupt năvalnic, tocmai pentru a recupera timpul pierdut în încercări conjuncturale.

Totul a început cu hotărârea de a organiza o întâlnire cu „Fiii Satului”, în memorabila zi de duminică, 19 septembrie, în cadrul căreia să fie lansată monografia localității, intitulată „Puterea Rădăcinilor”, lucrare realizată de un grup de osiceni inimoși, care au adunat cu pasiune și migală toate dovezile scrise și nescrise despre apariția și evoluția comunității noastre, pe aceste meleaguri, timp de peste cinci sute de ani. Atât întâlnirea în sine cât și lansarea monografiei au fost pe deplin reușite, spațiul destinat întâlnirii s-a dovedit aproape neîncăpător, au participat osiceni veniți de pretutindeni, din generații diferite, iar tirajul de câteva sute de exemplare al monografiei s-a dovedit insuficient. Consătenii noștri, conștienți de importanța evenimentului la care participau și-au cumpărat, cei mai mulți câte un exemplar, dar au fost și alții care au optat pentru două sau mai multe lucrări. Rămâne de neuitat cazul inginerului Constantin Preoteasa, fost director al Regionalei C.F.R.Oltenia, care a cumpărat un număr de cinci monografii, una pentru dumnealui, alta pentru un frate, iar trei, câte una pentru fiecare copil al său.

Membrii fondatori ai asociației

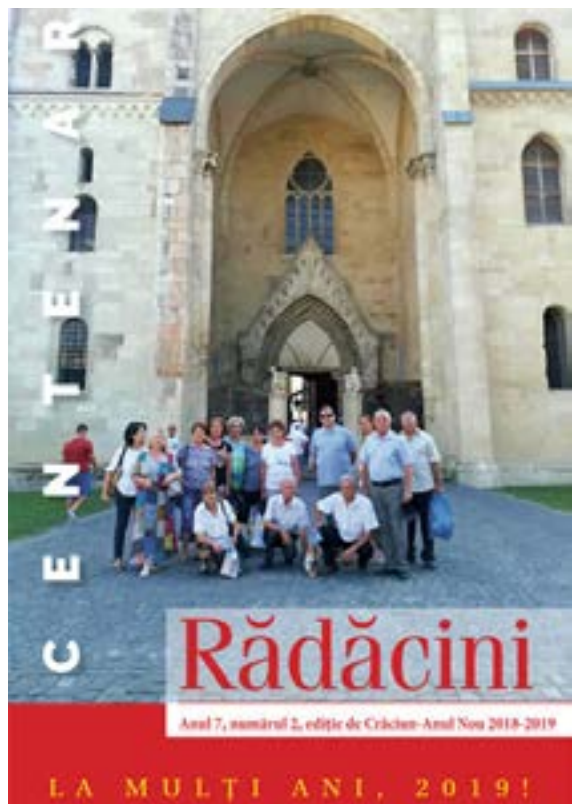
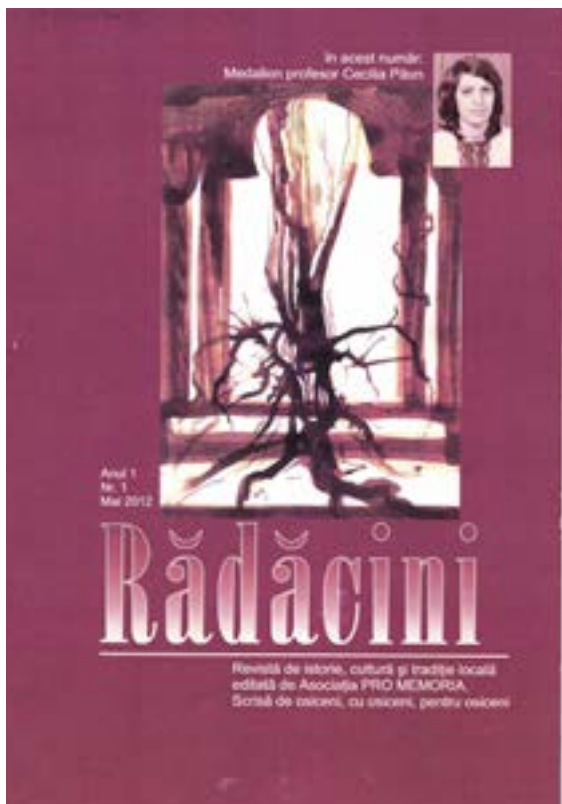
A doua zi, în aceeași atmosferă sărbătoarească, la Școala din Vale s-a hotărât înființarea Asociației Culturale Pro Memoria și editarea împreună cu Primăria și Consiliul Local a unei reviste de cultură intitulată „Rădăcini”, cu apariție de două ori pe an, al cărei redactor șef a fost aleasă profesoara Cecilia Păun. Toți cei prezenți la aceste lucrări au votat alegerea doamnei Păun în funcția de redactor șef al revistei, convinși că era persoana cea mai indicată, fiică a acestei așezări, cadru didactic în comună, timp de zeci de ani, competențe superioare în domeniul filologic și mai presus de toate, abilități de comunicare și dorința arzătoare de a fi în continuare în slujba comunității locale, cum fusese toată viața. În anul 2011, destinul său tragic a răpit-o dintre noi, curmând brutal toate proiectele la care visase.

În anul următor, 2012, după toate întâmplările nefericite, primul număr al Revistei „Rădăcini” vedea lumina tiparului. Așa cum era de așteptat o mare parte din conținutul acestuia s-a constituit într-un omagiu al fostului redactor șef prof. Cecilia Păun. Conducerea colegiului de redacție a revenit, după acest moment, doamnei Cristina Bacicu Botez, personalitate prominentă a lumii culturale din zona Olteniei și nu numai, care, cu un devotament model pentru angajamentul său, cu tact și măiestrie a centrat eforturile noastre pe obiectivul fundamental al revistei, acela de a mărturisi valorile trecutului, de a consemna

prezentul și a prefigura viitorul comunității. Argumentele identitare ale revistei au fost consemnate în primul număr al revistei de domnul profesor doctor Constantin Roșca.

Încă de la început, conținutul revistei s-a bucurat de aprecieri deosebite atât de la cititori locali cât și din afara zonei noastre. În paginile revistei un loc distinct l-a ocupat cultul eroilor, ale căror fapte de arme au fost prezentate cu regularitate. Rezultatele cercetărilor pe care membrii asociației le-au întreprins în arhivele civile și militare, au fost publicate în paginile revistei, contribuind la realizarea evidenței eroilor căzuți pe câmpul de luptă, în cel de al Doilea Război Mondial sau pieriți în lagărele de prizonieri ale inamicilor. Toate aceste eforturi au permis ulterior, ridicarea unui monument în memoria acestora. Consecvență acestei tematici revista a găzduit articole și fotografii de la monumente istorice, de referință pentru neamul românesc, cum au fost cele de la Plevna-Bulgaria sau Alba Iulia, cu prilejul centenarului UNIRII.

O altă temă importantă în paginile revistei a fost și este omagiu adresat celor care au ținut aprinsă flacăra cunoașterii, truditărilor de la catedră care, prin eforturile lor neîntrerupte, au luminat generații întregi, de la simplii muncitori până la specialiști de înaltă calificare, medici, ingineri, cadre universitare. Apogeul în această direcție a fost atins în anul 2016 când a fost sărbătorit Semicentenarul Liceului I.Gh.Roșca, unitate de învățământ cu implicații profunde

pentru evoluția comunei noastre. În anii de început, prezentarea fiecărui număr era găzduită de liceul din comună, condus la vremea aceea de nebosita doamnă Sorina Dude, prilej cu care erau invitați oameni de artă și cultură, cunoscuți în zonă sau chiar pe plan național.

În cuprinsul revistei s-au regăsit în permanență articole despre momentele importante din viața părinților și bunicilor noștri, despre meserii și meseriași de altădată, cizmari, cojocari, croitori, tâmplari, zidari, fântânari, alături de altele de azi: manageri, antreprenori, oameni de afaceri, lucrările tradiționale ale pământului, arat, semănat secerat, treierat, culesul viilor, obiceiurile de viață, nașteri, nunți, botezuri, decese, înmormântări, sărbători religioase, Crăciun, Paște, hramul bisericilor din comună, bălciul anual, târgul săptămânal și alte întâmplări din viața satului.

Toate aceste povești de viață despre noi sau înaintașii noștri au fost scrise de osiceni de diferite vârste și profesii, stabiliți local, în țară sau în lume, care prin scrisul lor au demonstrat nu numai talent ci și o puternică dragoste față de locurile natale, mândrie și atașament față de istoria noastră locală. Pentru toți aceștia REVISTA „Rădăcini” a fost suportul material și spiritual prin care și-au transmis mesajul lor de suflet care dă distincție identității noastre de osiceni. Le adresăm tuturor sincere și respectuoase mulțumiri. Printre aceștia, un loc aparte l-au avut producțiile poezilor osiceni Marian Drăghici, Nicu Coande, membri ai Uniunii Scriitorilor din România, ale lui Nicu Drăghici, cu doctorat în Limba și Literatura Română și ale altor osiceni cu înalte calificări în diverse domenii de activitate. Din 2016, odată cu alegerea sa ca Președinte de Onoare al A.C. ProMemoria, într-un moment de cumpănă pentru activitatea noastră, Marian Drăghici, pe atunci redactor la prestigioasa revistă VIAȚA ROMÂNEASCĂ din București, să recunoaștem, și-a asumat public relansarea „Rădăcinilor” în ideea de continuitate, la nivelul cultural profesionist recunoscut astăzi, descris mai sus, cu o înfățișare nouă și Sumarul restructurat, din rubrici centrate pe „scriitura osicană” nefantezistă, cât mai documentată sociologic, într-un evantai tematic și iconografic deschis spre toate colțurile lumii pe unde ajung pașii „alor noștri”. Pentru această fastă etapă, în curs de desfășurare, suportul tehnic asigurat de dl Nicu Ilie, nimeni altul decât recent promovatul redactor-șef al revistei CULTURA din Capitală, merită de asemenea salutat.

Simbolică pentru evoluția revistei, în acești zece ani este afirmarea în plan spiritual și artistic a unui tânăr de excepție, student la Universitatea din Timișoara, Facultatea de Istorie, pe numele

Alba Iulia

Plevna

său Marius Dumitrașcu, căruia revista „Rădăcini” i-a publicat articole privind studierea arhivelor bisericești, în mod deosebit de la Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, și o întreagă operă dedicată veteranilor și eroilor locali, participanți la toate războaiele neamului. Astăzi Marius Dumitrașcu și-a consacrat calitatea de fiu de excepție al satului prin publicarea, la vârsta sa, a două cărți de suflet pentru noi osiceni, prima intitulată „Sângele Iubirii”, dedicată eroilor din familia sa și din comună, iar cea de a doua, „Istoria Comunei Osica de Sus” de la începuturi și până în prezent. Această lucrare se remarcă prin rigoarea documentării și bogăția de informații istorice, în premieră, despre oamenii acestor locuri. Ambele lucrări se găsesc expuse în vitrina Universității Timișoara, a biblioteca din comună și în bibliotecile private ale osiceniilor.

Prin perseverența noastră și dorința de a ne face cunoscuți, am adus Osicii noi și autentici prieteni, sinceri admiratori a tot ce se întâmplă în plan cultural în vechea noastră vatră strămoșească. Ne mândrim cu numele regretatului scriitor Jean Băileșteanu, scriitorului Marius Dobrin, Cornel Bălosu, director al Muzeului de Artă din Craiova, sculptor Marcel Voinea sau al marelui nostru prieten, poetul Paul Aretzu din Caracal și lista ar putea continua. Pentru momentul aniversar rândurile de mai jos sunt elocvente. „*Cu Rădăcini m-am întâlnit prin intermediul prietenului și camaradului de o viață, Comandorul-rtr.*

Ion Surdu, osicean în cuget și simțiri. Am citită-o de la primele apariții până astăzi cu aceeași credință că sunt martorul unui eveniment cultural pur, generat de oameni valoroși, care nu pot și nici nu vor să uite timpurile petrecute în locurile natale. Puțini au o memorie afectivă care să genereze din amintiri separate, un tot, o lume care nu mai există, dar nici nu poate fi uitată. Generațiile nativilor digitali poate nu vor înțelege acum acest demers, dar, curiozitatea lor fără limită îi va împinge să știe cum a fost satul lor și au de unde afla. Acesta este marele merit al revistei „Rădăcini”, asigură perenitatea falnicului stejar pentru generațiile ce se vor succeda spre infinit.

*Cu admirație și respect,
C-dor.-rtr. Bogdan Mehedințu”.*

În cei zece ani de existență revista „Rădăcini” a reușit să devină un bun local de largă folosință. Acum câțiva ani, un consătean de pe Linia Curții, Ion Sulger, întreba revoltat de ce primăria nu dă fiecărei familii câte un exemplar din revistă? Aceeași dorință o au și o parte dintre osiceni plecați peste hotare. Găsindu-mă în Farmacia Teofarm din Osica, una dintre angajate, care primise un exemplar din revistă, a solicitat insistent să mai primească unul, pe motiv că primul exemplar trimis celor două fete ale sale în Germania a creat dispute aprige între ele. Fiecare dorea să păstreze revista, ca pe o carte de vizită cu care să se legitimeze în anturajul lor european.

Același lucru se întâmplă și în Canada unde Fila Polizu, osiceancă get-beget, stabilită cu familia sa, își prezintă cu mândrie- revista de Osica- în ale cărei pagini, apar cu regularitate articolele sale, pline de dragoste și respect pentru locurile natale. Aceeași stare sufletească stârnește revista osicenilor și pentru Florina Badea, fata lui Bebe Cizmaru, stabilită în Australia, care prin lectura articolelor, retrăiește anii copilăriei petrecuți în Osica.

Străduința celor care se ocupă de revistă pentru a-i asigura un conținut autentic și interesant nu a trecut neobservată nici în fața celor care aud acum, pentru prima dată de Osica. Doamna Ana Ricman, româncă stabilită în Elveția, l-a contactat pe președintele A.C. PRO MEMORIA solicitând mai multe informații despre Osica, exprimându-și dorința de a se abona la revista noastră, și dacă este posibil să îi oferim cât mai multe numere apărute anterior.

Faptul că astăzi Revista „Rădăcini” se bucură de aprecieri deosebite, chiar din partea unor oameni consacrați în domeniu, recunoscuți la nivel național și european-poeta Ana Blandiana, scriitorul Varujan Vosganian și alții-se datorează în mod covârșitor înaltei competențe a celor care au coordonat și coordonează activitatea colegiului de redacție, respectiv d-na Cristina Bacicu Botez și poetul Marian Drăghici deja

amintit, prof. Virginia Lăpădatu, dar și domnului profesor Mihai Duică care s-a străduit și a reușit să promoveze revista la un nivel cultural superior. Aceeași recunoaștere o merită și actualul președinte A.C. PRO MEMORIA, d-l colonel Dumitru (Adi) Stanca, pentru intenția sa de a transpune, retroactiv, pe site-ul asociației, toate numerele apărute, precum și pentru extinderea tematicilor tratate în revistă.

Exprimăm sincer și respectuos mulțumiri doamnei doctor Constantina Secășan, în prezent, Președinte de Onoare al A.C., pentru susținerea morală și financiară de excepție, asigurată necondiționat aproape de la începutul existenței noastre, numindu-ne din dragoste *FAMILIA PROMEMORIA*. Osicienii trebuie să fie mândri că prin efortul și dăruirea celor care timp de zece ani au așternut pe hârtie cele mai înălțătoare valori plămădite de înaintașii lor, am contribuit la îmbogățirea patrimoniului cultural național. Dovada de netăgăduit o constituie faptul că Biblioteca Națională a României găzduiește, alături de cele mai valoroase scrieri ale neamului românesc și modesta noastră operă.

LA MULȚI ANI A.C. PRO. MEMORIA, LA MULȚI ANI „RĂDĂCINI” !

**Ion Surdu, membru fondator al
A.C. PRO MEMORIA OSICA DE SUS**

Pr. DANIEL PREDA

viața spirituală

Unde este comoara noastră

Fiecare dintre noi știm de Dumnezeu, am auzit de această divinitate care ne-a dat viață și care ne ascultă rugăciunile. Rugăciuni pe care le rostim de cele mai multe ori la neaz, la supărare ori când vrem ceva de la El, Dumnezeu fiind ultima noastră salvare.

Eu L-am cunoscut „cu ajutorul“ bunicii mele, Ion și Elizabeta, oameni simpli, dar cu o credință cum mai rar întâlnim astăzi. Credința lor era egală cu rușinea față de Dumnezeu, rugăciunea era rugăciune, postul era post, milostenia era milostenie. De la ei, de la tica și de la mama, căci așa le ziceam, am învățat toate cele necesare unei viețuiri cu Hristos Domnul, o comuniune cu Dumnezeu. Despre bunicii mei poate o să vă povestesc într-un alt număr al revistei.

Ca preot, mă rog pentru toți enoriașii parohiei mele și nu numai, mă bucur când ei sunt bine și mă întristez atunci când nu pot să-i ajut mai mult în rezolvarea problemelor lor, dar mai ales când aflu despre bolile prin care trec, atât trupești cât și sufletești. Dacă trupul este bolnav și sufletul este lovit de neliniște, de neîncredere, de supărare, este neliniștit (stresul este vinovat, spunem noi), vine rândul trupului să cedeze (se îmbolnăvește). Viața noastră este comoara pe care ne-a lăsat-o Dumnezeu. Ce facem cu ea, este marea întrebare la care va trebui să răspundem toți la plecarea sufletului acolo Sus, la Dumnezeu. Vă voi spune o scurtă învățătură găsită în cartea părintelui Arsenie Boca, „Cuvinte Vii”.

„Un preot cu frica lui Dumnezeu și grija păstoriiților săi se ostenea zi de zi, prin toate mijloacele ce-i stăteau în putință, să-i întoarcă pe cei rătăciți din calea pierzaniei și să-i întărească în cuvântul lui Dumnezeu. Cu toate acestea, vedea cu durere că ostelile sale rămân în aceleași păcate, cum îi găsise. Zadarnică era slujba, zadarnice erau

predicile, zadarice sfaturile de la spovedanie. Nimic nu-i clintea din noroiul păcatelor. Ce să mai facă bietul preot? Cum să-i îndrepte? Se știa un chezaș pentru sufletele lor și se frământa zi și noapte cerând de la Dumnezeu să-i arate pentru ce nu poate să-i atragă la mântuire.

Într-o sâmbătă seara, după vecernie, stătea amărât pe piatra din grădină, covârșit de datoria preotească și măhnit amarnic de truda-i fără roade. Cum sta el așa pierdut în gânduri grele iată că Dumnezeu îi deschide ochii necăjitului său suflet, asupra unei vedenii înfricoșătoare: O gloată de aripi, negre ca tăciunile i se arată. Era un nor de duhuri necurate, ținând sfat, în frunte cu Satana, marele și încruntatul Tartor al iadului. Deodată, din mijlocul divanului, cu glasul diavolesc zbieră odată și clocoti văzduhul: „Voi, drăceștilor gloate, scorniți cu mintea voastră meșteră la viclenii, și să-mi spuneți: cum ați putea voi, mai ușor și mai sigur, înșela pe oameni, ca să umplem cu ei pânțele flământ al iadului?” La această poruncă a Tartorului, gloatele încoronaților intră în putoarea diavoleștilor sfaturi. Nu trecu mult timp și, din mulțimea aprinsă la sfat, ieși înaintea Satanei o căpetenie, lucind ca păcura și zise:

– Întunecimea ta, să furișăm în mintea oamenilor gândul drăcesc și că nu este Dumnezeu. Astfel neavând de cine se teme, ușor ne vor cădea în gheare, vor face ce vrem noi și vom umple iadul cu ei. Ascultându-l, Satana chibzui și apoi răspunse:

– Cu minciuna asta prea puțini vom putea prinde în undiță, pentru că lucrurile Celui de Sus: Cerul și pământul și toate câte le împodobesc, mărturisesc slava Lui și toate dovedesc că El este. Să vie altul, cu o născocire mai vicleană! Atunci din gloatele întunericului ieși o altă căpetenie încornorată și zise:

– Întunecimea ta, părerea mea e să le spun oamenilor că, chiar dacă ar fi Dumnezeu, dar după moarte nu este suflet și nu este nici o judecată și prin urmare, nici răsplata sau pedeapsa. Să le spunem că nu este nici Rai nici Iad. Acestea sunt aici pe pământ: ai ce-ți trebuie e rai, n-ai ce-ți trebuie e iad. Și prin urmare, sunt slobozi să mănânce și să bea și să-si facă toate poftele trupului, căci, ca mâine vor muri, și după moarte nu mai e nimic, și o să le pară rău că nu i-au petrecut câtă vreme erau în putere. Satana îi cumpăni vorbele, apoi îi zise: – Nici cu vicleșugul acesta nu vom putea câștiga prea mulți. Căci printre oameni sunt unii mai răsăriți la minte, care știu că este Dumnezeu și că în dreapta Lui stă răsplata și pedeapsa după fapte. Și apoi mulți știu că sufletul dăinuiește și după moarte și va ajunge la judecata cea de pe

urmă, cum îi învață Scripturile. Cu vicleșugul acesta ne pică și nouă în gheare, dar mare lucru nu. Eu vreau oameni mulți, ca nisipul mării, să-i închid ca pe-o turmă de proști, în toate peșterile iadului! – răzni Satana, și trânti o dată din copită, de sughiță de groază toată droaia dracilor. Atunci din mulțime se desprinse o altă căpetenie și, sprijinându-se șațoș în coadă, duhni următoarea propunere:

– Prea întunecate jupâne și tatăl al minciunii, lăudată să fie grija ta de a umple iadul cu proștii și nesăbuiții pământului! Am ascultat cu luare – aminte vicleșugurile tovarășilor noștri despre pierzarea oamenilor, dar văzând că ele nu sunt pe placul întunecimii tale, am scornit la rândul meu un vicleșug și mai mare: De ce să nu-i lăudăm pe oameni pentru credința lor în Dumnezeu și în nemurirea sufletului, în judecata de apoi și în răsplata după fapte? De ce să nu le spunem și noi că este Rai și Iad, care dăinuiesc în vecii vecilor? Dar, după ce le vom spune toate acestora – pe care ei le știu prea bine – să le șoptim la ureche, o dată, de două ori, de mii de ori : «Nu vă grăbiți cu pocăința, oameni buni! Mai e vreme destulă! Trăiți întâi cum poftiți. Pocăința lăsați-o mai la urmă! Nu vă grăbiți!»

Ascultându-l, ochii Satanei fulgerară de bucurie drăcească. El se ridică trufaș de pe jilțul de flăcări ca smoala și bătând cu laba pe umeri pe căpetenia care scornise acest vicleșug, zbieră o dată, de se cutremură tot întunericul iadului:

– Voi, duhuri spurcate ale împărăției mele, risipiți-vă ca gândul pe fața pământului, și ca o otravă dulce, furișați în urechile oamenilor șoapta, cu adevărat după numele vostru : «Oameni buni, nu vă grăbiți cu pocăința, nici cu spovedania adevărată. Mai e vreme destulă: mâine, poi-mâine, la bătrânețe. Până atunci, faceți-vă datoria către Dumnezeu și suflet numai așa, de ochii lumii. Vedeți-vă mai întâi de grijile pământeste așa ca și până acuma. Pentru pocăința adevărată mai aveți vreme, că doar n-o să muriți mâine!». Și la porunca Satanei, duhurile se împărștiară cu iuțea gândului pe fața pământului, să amăgească pe zăbavnicii oameni în minciuna pierzării, cu amânarea pocăinței: pe mâine, la anul, la bătrânețe ...

...Vedenia se stinse și preotul, trudit de soarta credincioșilor săi, înțelese, în sfârșit, pricina zăbavei lor de-a se hotări să se mântuiască cu adevărat. De forma și de ochii lumii, ei își îndeplineau datoriile creștinești dar, vrăjiți de șoaptele ademenitoare ale viclenilor tâlhari, găseau că sfaturile părintelui sunt bune mai mult pentru cei bătrâni. Cât despre ei înșiși, mai au vreme destulă: mâine, poimâine, la anul, la bătrânețe...

Și eu am mers pe Linia Mare...

(motivație, chestionar, notă)

Invitat: Mihai Vărzaru

Motivație

Osica noastră există, spun documentele, de peste jumătate de mileniu, dar o carte-mărturie despre memoria locului nu s-a scris. Vasăzică suntem o mare comună fără istorie scrisă.

Vă propun s-o scriem acum, împreună.

La drept vorbind, o piatră de temelie s-a pus cu Monografia editată în urmă cu câțiva ani. Aceea, lucrare excepțională, în parte științifică, în parte mai puțin, este un instrument de lucru util. Ce îi lipsește fatalmente oricărei lucrări de acest gen, dincolo de rigoarea unor informații, este sufletul, omenescul, memoria afectivă, *povestea* celor mai cu moț, de vază și bază, dintre osiceni. Reprezentativi, în sensul că le pasă de comuna lor, că, pe unde se află, la baștină sau la zeci-sute-mii de kilometri, nu și-au făcut de răs obârșia, ci dimpotrivă. Și uite, acum, sunt chemați, în fine, să-și înșire povestea „proprie și personală”, cu sau fără pic de umor, despre viața lor rostogolită din satul în care văzura lumina zilei.

Exact asta e Osica de Sus: suma identităților celor ce au văzut lumina zilei în ea; suma identităților noastre, suma faptelor și mărturiilor noastre – oriunde ne-am afla; nu doar casele, ulițele, instituțiile, cimitirul etc., ci memoria oamenilor, spiritul lor.

Toate la un loc se numesc patrimoniu.

Oriunde te-a trimis viața, la Montreal, la Reșița, la București, la Deva, la Suceava sau Craiova, la Caracal, Rm. Vâlcea sau la Paris, etc., vrei-nu vrei faci parte din memoria comunei, din patrimoniul ei. Această memorie culturală, acest patrimoniu spiritual asigură, într-un mod foarte subtil, supraviețuirea comunității din care te tragi, rădăcina ei vitală adâncită în peste cinci secole de existență. Fără această memorie activată, valorizată, comunitatea precum bolnavul de Alzheimer diminuează, dispare. Iată de ce avem nevoie de mărturia fiecăruia, de la vlădică la opincă, de la țaran la intelectual: ca să nu dispară, să nu se șteargă de pe hartă, simbolic dar și la propriu, mai devreme sau mai târziu, locul nașterii noastre.

Trebuie să recunoaștem: e o datorie, nu un moft.

Aceasta ar fi motivația prezentei invitații.

Dacă aveți și alte argumente, vă rog să le aduceți, răspunzând la următorul

Chestionar

1. Când și unde ați văzut lumina zilei, acasă sau la casa de naștere? Cine v-a fost moașă, ce medic a asistat nașterea dumneavoastră? Care sunt primele amintiri legate de sat – de familie, grădiniță, școala primară? Cu cine vă jucați în curte, pe uliță? Frații, surorile, dar și câinele, pisica, cum se numeau? Unde lucrau „ăi bătrâni?” Cine v-au fost bunicii? Dar vecinii? Aveți amintiri cu ei?

2. Ce vă mai amintiți despre învățătorul dumneavoastră? Cum îl descrieți?

3. Dar despre profesori, care dintre aceștia a contat mai mult în formarea dumneavoastră?

4. Axul comunei, dintotdeauna, este Linia Mare. Ce reprezintă aceasta pentru dumneavoastră, ce emoții vă trezește când reveniți acasă pe Linia Mare ? Sau, altfel spus, care vă este drumul cel mai drag din satul natal? De ce?

5. Cum era satul în copilăria și junețea dumneavoastră, ce personaje v-au rămas în memorie, cu bune și mai puțin bune, că, de!, oameni suntem? Ce întâmplări deosebite, din Osica acelor ani, păstrați în amintire pentru totdeauna?

6. Cunoașteți cazuri de rezistență la colectivizarea forțată, oameni care au dat dovadă de demnitate în fața opresiunii ideologice comunist-atee? Dar lașități care vă dezgustă și azi?

7. Ce rețineți din tradițiile locale, dacă ați participat la ele – sau nu? Cum era munca de copil/adolescent în gospodăria familiei, cum se relaxau și distrau copiii și tinerii din vremea aceea? Dar adulții și bătrânii? Ați fost dus la biserică, la horă, la bălci?

8. Care este orașul văzut pentru prima oară? Cum a fost plecarea de acasă, ruptura de sat? Ce a urmat, mai departe? Unde v-ați stabilit, ce ați lucrat, care este familia dumneavoastră?

9. Ce oameni mai deosebiți ați cunoscut în viață? Care este cea mai importantă zi din viața dumneavoastră, cea mai de seamă realizare?

10. De-a lungul anilor, cum ați păstrat legătura cu satul, cu rudele, cu prietenii din copilărie? Cât de interesat ați mai fost de comună, de întâmplările, oamenii și locurile de acasă?

11. Ce credeți despre starea comunei, despre cum arată acum localitatea, primăria, liceul, cele două biserici, dispensarul, sediul poliției, gara, BankCEC-ul, morile, târgul duminical, farmacia, străzile/ulițele satului?

12. Ce mai face casa părintească, mai există? Ce înseamnă pentru dumneavoastră, acum, cuvântul *acasă*?

NOTĂ

Nu este obligatoriu răspunsul la toate întrebările.

Relatați cât mai amănunțit întâmplările prin care ați trecut și pe care vi le amintiți, fără grijă pentru stilistica textului. Această grijă o are redacția. Importantă este mărturia în sine, ineditul informației pe care o conține, despre viața și oamenii din sat. Căutați să nu înfloriți, să nu cosmetizați ce ați trăit și auzit. Dacă rețineți expresii, denumiri din graiul local, folosiți-le, acestea sunt o comoară pentru cercetători. Adevărul să primeze, autenticitatea mai întâi de toate.

Răspunsurile publicate mai întâi în revista „Rădăcini” vor fi strânse într-un volum, complementar la Monografia comunei.

Vă mulțumesc.

Text și chestionar de
Marian DRĂGHICI

MIHAI VĂRZARU
Profesor universitar, dr.

și eu am mers pe linia mare

... eu sunt de pe Linia Mare...

M-am gândit că un astfel de titlu n-ar fi prea potrivit pentru mine, pentru că eu sunt de pe Linia Mare și i-am văzut trecând pe aici pe toți cei care și-au depănat o parte din amintiri în această revistă. Răspunsul meu la provocarea lui Marian Drăghici risca, în condițiile în care mulți dintre osiceni noștri s-au exprimat deja pe această temă, iar eu mi-am mai depănat propriile amintiri în articole ale revistei, să fie cumva redundant, așa că mi-am asumat "riscul" de a modifica cumva structura sa inițială.

Un context trist, dar mobilizator

Linia Mare este frumoasă prin poziția sa privilegiată în Osica, dar și prin trecutul oamenilor care și-au petrecut viața aici. Dar frumusețea ei depinde, de asemenea, de contextul în care este

evocată. În anii în care începi cât de cât să înțelegi ceea ce se întâmplă în jurul tău (adică 1957-1960, pentru mine) erau vremuri de tulburi și nedorite schimbări. Comunismul terminase faza cu naționalizarea industriei din România și începea marea colectivizare, de care toată lumea vorbea cu mare frică. În sine, cooperativizarea agriculturii nu este apanajul comunismului, deoarece toată Europa Occidentală, Israelul etc. sunt țări în care proprietatea de grup este răspândită și produce multă bogăție. Dar când o faci ca în Rusia, prin mijloace comuniste, nu va da rezultatele dorite și va fi respinsă de toată lumea.

Dacă ne amintim, de exemplu, oamenii care au promovat și s-au implicat în colectivizarea din Osica, și care au avut un rol important la începuturile sale, ne dăm seama de veridicitatea acestor lucruri. În primăverile anilor 1959, 1960 și 1961 aveam rude ale noastre din comună care veneau să înscrie lumea la colectiv: în grupuri de

Ianuarie, 2022, cu familia în Craiova

câte 5-6 persoane, pentru a intimida, cu sau fără stăpânul casei, ascuns de obicei, intrau în case și se cocoțau în paturi cu bocancii și cizmele pline de noroi.

Baza cooperativelor agricole din Vest o constituie proprietatea, care oferă dividende, după care urmează munca, pentru angajații lor, care au salarii. Toate hotărârile privind viitorul cooperativei și al salariilor lor sunt luate de proprietari.

Dacă trecem peste începuturile sale, colectivizarea a avut ceva rezultate, dar acestea s-au diluat prin intervenția statului, care a oferit tractoare și alte utilaje la prețuri mari, dar a luat recolta la prețuri mici. În acest fel, toate CAP-urile României au devenit din ce în ce mai sărace, iar retribuția oamenilor tot mai mică. Să ne amintim de cantitatea infimă de grâu și de porumb care le era acordată anual pentru a trăi și a-și menține gospodăria!

Toate aceste dificultăți au încurajat un comportament bazat pe minciună și pe furt. Acesta a fost cel mai mare rău pe care l-a adus comunismul în România, pentru că el a afectat morala individuală, atitudinea în muncă a românului, obișnuit de acum să se "descurce", pentru că totul în jur era o minciună! Din păcate, nici așa-zisul "capitalism" românesc nu a schimbat nimic în bine, pentru că statul (politica) nu a încurajat o nouă morală, bazată pe profesionalism, pe cinste și corectitudine, pe adevăr, pe promovarea valorilor etc.

Dar să revenim la Osica noastră și la Linia Mare. Acesta este contextul în care m-am trezit și eu, alături de colegii mei și de toți osiceniilor anilor 50.

Să începem, deci!

Copii și elevi

Joaca era principala noastră preocupare, vara într-un praf de nedescris, pe care îl stârneam voit, aruncând țărâna în sus, toamna și primăvara pe un nămol clisos, iar iarna pe o zăpadă adevărată și pe un frig întreținut și de îmbrăcăminte noastră ieftină și săracă. Gardurile din lemn erau văruițe primăvara, ca și pomii de la poartă (cine avea), iar șanțurile și rondurile cu flori erau refăcute. Atunci când ploua, și ploua des și zdravăn, șanțurile erau pline cu apă. Îmi amintesc cum după o astfel de ploaie m-am dus la un vecin și m-am rezemat de un strej putred, apoi nu m-am mai văzut din apa din șanț.

Eu, Miu Aldea, Onel Băluță, Titi Neagoe, Liuță, Gheorghe Ciotec, uneori Sandu, Jane și Nicu Vărzaru eram echipa de bază la joc până am început școala, dar și după, când am devenit

parteneri adevărați și la fotbal: pe linie, pentru că nu vedem zile întregi o mașină (camion, de regulă), apoi la stadionul nostru de lângă școala lui Vladu. Ceva mai târziu am început și să pescuim.

Am prins câțiva ani cu pământul nostru, așa că primăvara, vara și toamna mergeam cu căruța cu boi la Tomeni, în Dealul Bobului sau mai aproape, pe lângă pădurea noastră sau în Blidării. Un chin, pentru că plecam pe întuneric, înveliți bine în țoluri (pentru a ne continua somnul), ca să ajungem pe lumină la locurile noastre. De dormit nu puteam dormi, pentru că roțile cu șină și drumul plin de bolovani nu ne lăsau chiar dacă am fi fost morți de oboseală!

La școala din deal am pornit către tainele cunoașterii cu doamna învățătoare Nițu, care s-a îmbolnăvit și am început să citim cu domnul învățător Ene. Dascăli cu har, amândoi. Într-o sală erau două clase, iar timpul era împărțit pentru ambele. Din clasa a doua până în clasa a patra am avut ca învățători pe soții Raicea (Constantin și Elena, dacă nu greșesc). Cu terenul de fotbal și cu scena Regiei alături, dar fără clopoțel, eram fericiți și la școală, pentru că pauzele se prelungeau după cum voiam noi.

În clasele următoare am mers la școala din vale. În anul 1965 a murit Dej, după care a venit Ceaușescu, care a impus un program de investiții menit să modernizeze industria și orașele României. Și a reușit ceva până în anii 1975, după care a supraestimat potențialul poporului român în dezvoltarea industriei și a ajuns la aberații care au determinat înrăutățirea nivelului de trai și căderea sa. Și când spun acest lucru pot să-l și argumentez. Industria grea a României nu mai producea nimic necesar pentru economie. Am lucrat într-o întreprindere și am ajuns cu activitatea mea la ministerele și la guvernul României, care recunoștea falimentul său începând cu anii 1985-1986. Această întreprindere realiza mașini unelte grele pe care nu le voia nimeni, dar trebuia să le comande cineva și să le și primească. Prin urmare, se cheltuiau resursele țării și nu se obținea nimic! Pierderi mari în toată industria. În agricultură nu mai era nimeni, așa că mergeau copiii și muncitorii să adune recoltele!

Un lucru bun a fost dezvoltarea educației și a accesului tinerilor la educație. Totul până în anii 1980, când s-a trecut la învățământul de 10 clase și chiar la 12 clase. Greu, pentru că obligativitatea unui astfel de orizont a determinat scăderea nivelului de pregătire. Eu consider că încă de pe atunci a început distrugerea educației românești. Repetenția a devenit o excepție, iar azi, sub efectele unei așa-zise "democrații", s-a dat undă verde analfabetismului funcțional. Iar de aici până la

idiocrație nu mai este mult! De fapt a și început deja acest nou stadiu social.

Am fost acum câțiva ani într-o comisie de examinare pentru ocuparea unor posturi de manageri la un inspectorat județean de învățământ. Cunoștințele și competențele solicitate erau, după mine, aberante, fără nicio legătură cu educația, dar altceva mi-a lăsat un gust amar: examenul unui viitor manager impunea și o lecție deschisă la școala de unde acesta provenea. Lecția deschisă la fizică a fost o catastrofă: elevii au fost repartizați în patru grupe, iar răspunsurile aranjate. La final, toată clasa a primit nota 10, iar eu eram gelos, pentru că n-am reușit să iau niciodată la fizică o astfel de notă, și asta chiar și într-o școală pierdută undeva, într-un sat din țara asta.

Uzina comunală funcționa de mai mult timp și oferea curent electric gării, primăriei, regiei, rețelei de iluminat a comunei, stației de radioficare și osinenilor mai avuți. Curentul electric era oferit după masa, până pe la orele 10-11 seara. Cam la fel funcționa și stația de radioficare, care pentru mine a reprezentat o minune prin programele pe care le oferea. Aveam și ora locală, de care se ocupa doamna Ciuculescu, fostă Marcu.

Acea comunicare despre comună și despre oamenii comunei era mai frumoasă și mai importantă, după părerea mea, decât internetul și FaceBook-ul din zilele noastre. Prin 1966, cred, comuna a fost conectată la rețeaua națională de electricitate. Era primăvara, probabil martie sau aprilie, seara, după orele 20, când satul a fost conectat la rețeaua națională. Erau destul de mulți oameni în dreptul uzinei (pe la Galet), iar în momentul în care s-a făcut legătura, unul dintre ei, mai glumeț, a zis cu voce tare:

Luați o sapă și dați-i-o lu' Polizu!

Numai că Polizu, până atunci mecanicul uzinei, un om minunat, a mers la CAP pe un post bun, care i se cuvenea. Când, de 1 mai, școala depunea flori și corul de elevi prezenta mai multe cântece patriotice, ochii lui erau în lacrimi, iar uneori plângea de-a binelea.

În anii 1970 Linia Mare a fost asfaltată prin grija doctorului Ciocan, osicean de-al nostru la Slatina, noroiul și praful au mai dispărut, iar aspectul său s-a ameliorat simțitor. Dar odată cu praful și nămolul ei dispărea, încet, încet, și copilăria generației noastre, cu farmecul ei cu tot.

Din lumea anilor 1950-60

Amintirile mele sunt legate și de existența unor osiceni de-ai noștri, care au trăit în acele timpuri pe Linia Mare. Și am să încep de la liceu,

considerând că și partea aceea aparține aceleiași linii.

Auzeam tot timpul de Nicola Brutarul, dar nu cred că l-am recunoscut vreodată. Dar bătrâna a trait mai mult și am cunoscut-o așa cum cunoșteam noi copiii oamenii, adică fără să vorbim neapărat cu dâșii. Aveau două case, cea mai mare aparținând actualmente "Pozarului". Cu siguranță, numele evocat mai sus nu-i aparținea, dar am înțeles că fusese brutar. Iar George, nepotul lor, era unul din fotbalistii echipei care încânta sătenii în ultimii ani de existență ai vechiului teren de fotbal, alături de Romu, Nicu Badi, Nicu lu' Gogea, Gicu lu' Mamet, Tudorel Voinea, Tiglici...

Pe partea stângă, venind spre comună, era un mic canton în care a locuit familia moașei Dragomirescu, apoi familia profesorului Ion Nicolau, la un moment dat directorul liceului din Osica.

Deșu era recunoscut ca un om vesel și care glumea mult, și dacă am reținut bine, toți frații săi (ai lui Puie) erau la fel. Porecla provenea cumva de la o întâmplare cu haz, petrecută la heleșteul lui Vladu, unde Deșu pescuia cu vârșă. Un unchi al meu mi-a spus că pe locul unde este și în prezent casa sa, se afla, în anii 1945-1955, un bordei. A avut un băiat, un nepot și o nepoată. A trăit o tragedie atunci când nepotul său, Nelu, venit în concediu și jucând o partidă de fotbal, a fost lovit la cap și la scurt timp a decedat.

Pe Ilie Coțofană îl cunoștea toată lumea pentru glumele și verva sa deosebită la meciurile de fotbal ale unor generații de fotbaliști talentați. Un bun tinichigeriu, el a avut mai multe fete și un băiat cu aceeași ocupație. Mai în vârstă decât noi, băiatul său venea des pe la școala din deal cu niște muzicuțe care ne fascinau. Peste puțin timp s-a însurat tinerel, cu fata lui Nicolae Ciotec, și mai tânără.

Gheorghe Buznă, vecinul său, era un om priceput la vindecat luxații și rupturi de oase. Îmi aduc aminte că după un bătut de minge mi-am „scrântit” mâna stângă și am stat așa, fără să observe părinții, peste o săptămână. Ghinionul meu a fost că un vecin, care a observat poziția mea nefirească la joacă, i-a spus lui tata, și așa am ajuns la nea Gheorghe. Cu puțină untură, după un minut totul era în regulă. Dacă știam că este așa de simplu, mergeam singur la vindecare.

Dumitru Boangiu, cunoscut ca Dumitru lui Ciutură, era tatăl kolei mele, Elena Boangiu. Om muncitor, cu cai și oi, nea Dumitru și-a cumpărat printre primii din comună un televizor, ceea ce în anii 1960, nu era de ici de colea. Nicu Ciotor avusese primul televizor din comună, pentru care își cumpărase și un motor pe

Verișorii Paul, Mihalea (jos), Doru cu Gigi și eu, în bâlciul din Osica (1961)

benzină pentru orele în care uzina nu funcționa. Bolnav de muncă, nea Dumitru căra lemne și cărbuni din gară pentru toată Osica. Până la urmă a cumpărat și casa lui Vladu, care fusese și sediul CAP-ului din comună, preluată apoi de fiica și de ginerele său, Nelu Ciocan. A murit destul de repede, ca mulți alți osiceni de vârsta lui, care trecuseră prin schimbările sociale generate de apariția comunismului și a „omului nou”.

Pe frații Nanu (Boierașu), care aveau ateliere de cizmărie, i-am prins destul de bine. Oameni arătoși și îmbrăcați bine, cu însemnele firmei prinse într-un tablou pe casă, cei doi erau măștri în meseria lor. Când auzeam de cizmărie, eu mă gândeam în primul rând la repararea unor bocanci scofâlciți sau la prinderea unor blachiuri. Și cam asta făceau cizmarii în acele vremuri de sărăcie. Am rămas foarte surprins, la începutul anilor 1990, și am râs atunci când tata i-a comandat lui nea Jane o pereche de ghete dintr-o piele pe care o păstrase de mult timp. Dar nu aveam de ce, pentru că omul concepușe și realizase niște ghete pe care și astăzi ar merita să le porți.

Cu siguranță, frații Nanu învățaseră trecând prin toate stadiile de pregătire specifice școlii germane de meserii pe bresle, cu ucenici, calfe, până la măștri. Conaționali noștri făceau ucenicie la un maestru din România, apoi în Ungaria, Austria și Germania, de fiecare dată la un atelier mai bun, până învățau toate tainele meseriei. Munca de acolo le ajungea pentru mâncare, dormit și îmbrăcat, și ceva bănuți de buzunar. Când reveneau acasă, după o perioadă de ani de zile

petrecută în străinătate, erau cu adevărat măștri în meseria lor (tâmplar, cizmar, croitor etc.).

O perioadă de câțiva ani, domul doctor Voicu Dobre a locuit în casa în care se află și acum farmacia veche a comunei Osica. Un om și un profesionist desăvârșit, doctorul a avut nenumărate oferte de a pleca din comuna noastră, dar s-a legat sufletește de oamenii ei și a rămas osicean până la capăt. Doctorul Tatomirescu, din Craiova, colegul său de facultate de la Cluj, ambii discipoli ai renumitului profesor Iuliu Hațieganu, spunea, acum câțiva ani, că doctorul a fost solicitat să intre în conducerea direcției sanitare a Regiunii Oltenia, dar a declinat această propunere.

Un episod petrecut în toamna anului 1962 este relevant pentru modul în care medicul Voicu Dobre se îngrijea de sănătatea consătenilor săi. Bunica mea, Nicolîța Florescu, în vârstă de 68 de ani, a suferit un atac cerebral care i-a afectat partea dreaptă și a lăsat-o inconștientă mai multe luni de zile. Astfel de cazuri sunt considerate iremediabile și în zilele noastre. Dar medicul a venit și a văzut-o imediat, i-a prescris un tratament și ne-a spus ce se poate întâmpla dacă nu este bine îngrijită acasă. Săptămânal venea să o vadă.

Bunica mea nu a mers nicio zi la spital. După crize care apăreau și ziua și noaptea, bunica s-a trezit în primăvara următoare (după vreo șapte luni), a început să muncească ușor și s-a recuperat complet la începutul verii. Când tatăl meu a suferit o criză cardiacă gravă a venit imediat acasă, în condițiile în care era pensionar, și a rezolvat cu bine o situație limită. Un medic extraordinar,

Mai 2006. Cu profesorul Francis Le Bihan, de la USSI Toulouse, la o firmă din orașul Toulouse

cum nu am avut și nici nu vom avea mult timp în Osica!

O apariție benefică și pitorească prin investițiile lor în Osica a fost cea a fraților Gheorghe și Bucur Blănaru, veniți de undeva din Argeșul de munte pentru a face comerț cu lemn, și nu numai, în Osica. Ce i-a determinat să facă acest pas nu se știe, dar lor li se datorează casele de peste drum de actualul Profi și de lângă cea a lui Nistor. În prima au fost când bufet, când alimentară, când altfel de magazine. Pe Bucur l-am cunoscut mai bine, pentru că se ocupa și de stupărit și venea des pe la tatăl meu, pentru croitorie și în vizită. Nu l-am văzut niciodată trist pe acest bonom, care nu cred că era atât de fericit precum părea. Pentru mine a fost o lecție de viață la care m-am tot gândit și pe care am încercat, fără prea mare succes, să o adopt și eu. Au dispărut amândoi frații, iar urmașii lor au renunțat la casele din Osica.

Din considerente de spațiu (și cu scuzele de rigoare) am să amintesc doar de Nilă Sulger (care a fost o perioadă prizonier la ruși), de Mitiță Chiscăliță (un bun tâplar, o raritate azi la noi) și de Micăle (o femeie bună, cap de familie).

Lisandru lui Ruță a fost, și el, un om "vrenic" și bun gospodar. O fală între osiceni era greutatea porcului de Crăciun, iar la acest capitol dânsul era de neîntrecut. Casa și curtea erau arătoase și curate, totul arăta bine în familia sa.

Despre Lisandru lui Rontea, vecinul nostru, nu se pot spune neapărat aceleași lucruri. Compensa, însă, prin felul lui de a fi, cu o judecată ascuțită și dreaptă, pe care mulți oameni fie nu o au, fie le este teamă să o manifeste.

Un personaj interesant a fost și Vergică al lui Andreiță, pe vremea aceea agent financiar din

partea fiscolei. Cei doi băieți ai săi au plecat la București, iar dânsului i-a decedat soția, ceea ce s-a dovedit de rău augur pentru tot restul vieții. Un om liniștit și bun, s-a recăsătorit cu o femeie care s-a îmbolnăvit, iar dificultățile lui au continuat. Hotărârile importante în viață nu le-a luat cum trebuie, dar n-a avut nici noroc: casa lui aparține acum Ninei Ene.

Codiță Raicea (Titilescu). Vecin bun cu toată lumea din jur, ceea ce însemna o mare calitate sufletească, nea Codiță era și el bolnav de muncă, dar și avea de toate. Cu carul cu boi, apoi cu cai, tot timpul plecat de acasă, avea tot felul de animale și ducea un trai bun, așa cum îi stă bine unui osicean. De sfântul Gheorghe, ca să-și ajute fiul devenit un tânăr flăcău, construia după obicei un scârcium la care se stângea cine trebuie, dar și noi, copiii. A plecat dintre noi fără să sufere prea mult și a lăsat o amintire frumoasă tuturor celor care l-au cunoscut.

Popa Torcea. La biserica din Deal era preot părintele Ochescu, venit de la Cârlogani, iar în Vale preotul Mărculescu, de la Corabia. Numai când îi vedeai și îi ascultai impuneau respect. Rămăși aici pentru toată viața, osiceni adevărați care au mai îndulcit perioada grea a colectivizării care afecta bătrânii, dar și pe cei aflați în putere, cei doi preoți au fost un exemplu de verticalitate și de credință. Odată cu ei a pierit acea obște sănătoasă și morală a osicenilor. În monografia județului Romanați din anul 1928, întocmită de Ștefan Ricman ș.a., sunt amintiți cei doi preoți ai comunei: Andrei Popescu și Constantin Ochescu, ultimul fiind și cadru didactic la școala de băieți din Osica.

Cu o astfel de concurență și mai tânăr, preotul Constantin Torcea păstora oamenii din Șopârlița. Două dintre fetele sale erau la studii în Craiova, iar băiatul său, Nini, era în Caracal. Când ieșea afară din curte și ne zărea pe vreunul dintre noi, ne trimitea la mat să-i cumpărăm țigări Mureș. Mergea la pescuit cu nea Culică Vârzaru la Olt, la Teslui sau la Bălțatu și nu venea niciodată fără pește. Avea în curte mulți pomi fructiferi mai rari - cireși, caiși, vișini - din care mai primeam și noi după serviciul de mai sus. A avut un destin tragic, în timp ce făcea naveta cu trenul de la Șopârlița la Osica. Într-o primăvară, probabil a anului 1963, roata trenului i-a prins sutana și a fost accidentat mortal. A fost o pierdere care a afectat toți vecinii săi, obișnuiți să aibă alături o persoană care să le fie exemplu în comportament și în credință.

Familia Pitrașcă. Eram copil (6-7 ani) atunci când bătrânul dădea semne de boală, iar de Rusalii a chemat călușarii să-i joace, dânsul fiind acoperit cu niște țoluri în mijocul procesiunii. A

plecat la scurt timp după acest eveniment, lăsând în urmă doi băieți și două fete. Unul dintre băieți s-a căsătorit la Sibiu cu o săsoaică, iar cei doi nepoți veneau vara și pe la Osica. Amândoi aveau nume săsești.

Nu am multe de spus, pentru că erau deja mai îndepărtați de noi, deși erau oameni la locul lor și respectuoși, nici despre Ioniță Aldea, Oane Vărzaru, Nicu lui Dide, Ilie Zbancă, Gicu lui Călărășu și Mișu Dini.

Raicea Puiu. Într-o Osică în care în învățământul primar și general nu se mai făcuseră schimbări de dascăli de prin anii 1955-1963, noile apariții ne-au stârnit un interes aparte. Mia Ene, Marin Sulger, Puiu Raicea, apoi Haralambie Costea erau certitudini printre foarte multe soluții de provizorat cu suplinitori care nu absolviseră decât liceul. Și cât de bine se observa acest lucru după apariția acestor dascăli noi!

Cu o pălărie albă nelipsită pe timp de vară, mergând pe stradă și fluierând încet diverse refrene, Puiu Raicea era respectat de elevi fără să le impună un comportament obedient. Cu cunoștințe și cu metode noi de predare a ajuns curând și director la liceul din comună. A avut unele diferende cu alți colegi profesori și a plecat, prin 1968 sau 1969, la Balș. A considerat că este mai bine acolo și nu a regretat cătuși de puțin plecarea din învățământul de la țară. A rămas același om cu vervă în discuții, direct și cu drag și dor de Osica. Un accident de circulație i-a răpit o viață în care mai avea multe de spus. Casa părintească a fost moștenită de sora sa, care a și înstrăinat-o. A avut un frate mai mare, Victor, pe care l-am cunoscut mai puțin, și care a decedat tânăr, atunci când ajunsese director la Direcția de Statistică Dolj.

Despre bunici, numai de bine. Tata mare, Costică Vărzaru, a lucrat de tânăr la București, unde era deja șef de tren în timpul Primului Război Mondial. Avea un bun prieten, pe fratele bunicului meu din partea mamei, Oane Florescu (Boroagă), mecanic de locomotivă. Cred că acesta din urmă este cel care și-a angajat prietenul la București. În acele vremuri lefurile lor erau destul de mari, din moment ce Oane și-a construit și o casă în capitală.

Om umblat, arătos și cam crai în tinerețe, bunicul și-a ales ca rută drumul către Constanța, iar acasă venea la una sau la două săptămâni, pentru mai multe zile. A cumpărat pământ, pentru că acesta reprezenta măsura bogăției în satele Olteniei, iar în anii 1950 a fost considerat chiar, deși nu avea mai mult de 20 de pogoane. Nu s-a împăcat deloc cu comunismul și a protestat în felul său la cotele de cereale care nu-i mai lăsau nimic acasă. A scris mai multe bilețele pe care le-a aruncat prin comună. Unul dintre ele a ajuns la un sătean cunoscut de la noi, care l-a dus la miliție. A fost condamnat în noiembrie 1960, a ajuns la Gherla, iar când s-a întors, în septembrie 1962, avea 72 de ani. A mai trăit până în anul 1968.

Bunica mea, Maria Vărzaru, era din Roșieni. Era destul de întâlnită căsătoria flăcăilor din Osica cu fete din satele din jur. Bunica din partea mamei era din Bobu, iar străbunica din partea tatălui din Blaj. Am aflat de la o mătușă că aceasta din urmă a venit cu mama ei în Osica pentru a vopsi lâna de covoare. Când lâna a fost gata, peste un anumit timp, au trimis-o singură să o aducă acasă. A trecut pe la poarta străbunicului meu, Costea Vărzaru, iar acesta a băgat-o în curte și aici a rămas. Avea 14 ani!

Mai, 2006. La plimbare cu colegii prin orașul și cetatea catarilor, Carcassonne

Alhambra,
13.03.2022

Cum vă spuneam, bunica era departe de a fi o gospodină desăvârșită, dar avea un suflet mare și se pricepea să cumpere pământ și să-l administreze. Dânsa figurează pe actul de proprietate al "liniei" tatălui meu și al celorlalți copii. Atunci când aceștia au fost trimiși la școli pentru diverse calificări, era cea care prelua inițiativa, cu excepția drumului unchiului meu, Mișu, care a ajuns inginer la Brașov. Pe mine m-a dus la Brașov în vacanțele de vară începând cu anul 1961, iar lumea de acolo m-a schimbat pentru toată viața.

Mulți alți osiceni de pe Linia Mare ar merita să aibă mai multe rânduri aici. Nu i-am cunoscut însă foarte bine și nici nu am avut timpul necesar să aflui mai multe de la cei mai în vârstă. Am să-i mai amintesc pe Stancu Lizî, pe Gheorghe Saca, pe Zache, pe Mozoc, pe Popescu învățătorul, pe Moșu lui Ciuplica etc.

Acum pe Linia Mare este o altă lume, cu paradoxurile sale.

Iluzia comunicării și dificultatea schimbării noastre

Lumea se schimbă și noi ne schimbăm odată cu ea. Schimbarea noastră este cea care ne influențează viața, viața obștii și a țării. Numai să știm să o facem. Dar acest lucru este destul de greu de sesizat și de realizat la nivel individual. Multe lucruri par a se fi îmbunătățit în Osica și, în general în societate. Unul dintre ele este comunicarea. Deși posibilitățile sale sunt mult mai mari, oamenii se cunosc mai puțin.

FaceBook-ul, de exemplu, așa cum este utilizat, creează iluzii din acest punct de vedere. Așa cum spunea și Umberto Eco, aici scriu și cei care nu ar avea curaj să spună nici "bună ziua" într-un grup real. El lasă impresia unui instrument de succes în politică, dar nici aici nu este. Ai 5000 de prieteni, dintre care 4980 nu i-ai văzut niciodată. Toți te felicită, dar nimeni nu te ajută atunci când ai o problemă. Dar multă lume dorește să trăiască cu această iluzie. Schimbarea este un lucru greu în zilele noastre, în care nu înțelegem sau nu știm ce să facem cu libertatea. O definiție simplă a libertății este aceasta: să știi să te comporți și să faci orice dorești, cu condiția să nu deranjezi pe cei din jurul tău!

Cei care se schimbă atunci când trebuie, au succes în viață, pentru că sesizează multe oportunități și știu să le expoloteze. Dar trebuie să ai cunoștințe, experiență și o minte deschisă. Iar legat de schimbare, am găsit câteva rânduri care exprimă foarte bine dificultatea sa.

Se spune că într-un regat antic a trăit un om care era foarte cunoscut pentru marea sa înțelepciune. La început, el și-a sfătuit doar familia și prietenii apropiați. Cum faima lui crescuse foarte mult, regele însuși îl chema frecvent să-i asculte vorbele înțelepte și să-i ceară sfatul. Și tot așa, foarte mulți oameni veneau să-l asculte. Dar înțeleptul a observat că unii oameni veneau la el în fiecare săptămână. îi evocau mereu aceleași probleme, primeau aceleași sfaturi, dar nu țineau cont de ele în viața de zi cu zi, astfel că intraseră într-un așa-zis "cerc vicios".

Într-o zi, înțeleptul i-a chemat pe toți acești oameni și le-a spus o glumă foarte amuzantă, care i-a făcut pe toți să izbucnească în râs. După aceea, a făcut o scurtă pauză și le-a spus din nou aceeași glumă. A continuat să o spună timp de trei ore, și toți erau disperați. Atunci înțeleptul le-a dat următoarea replică:

– De ce nu puteți râde de mai multe ori la aceeași glumă, dar sunteți capabili să plângeți de o mie de ori pentru aceeași problemă pe care o aveți?

MARIUS SEBASTIAN
DUMITRAȘCU
student

Vestigii arheologice în Osica de Sus

Cercetări arheologice din trecut

Nicio altă ramură auxiliară a istoriei nu este mai importantă decât arheologia! Doar prin ea putem înțelege adevărata istorie, vestigiile reprezentând singurele dovezi neinfluențate de regimuri politice, subiectivitate sau cinism.

După ce am studiat și mai ales după ce am făcut practică arheologică în cursul facultății, am putut conștientiza următorul lucru: că istoria cunoscută de noi până la cele mai mici detalii costă foarte multă muncă, dar rezultatele plasează o societate într-un anumit loc în panteonul trecutului, un loc unic! Dezinteresul pentru arheologie, pentru vestigiile descoperite și apoi incluse în patrimoniu, pentru întreaga istorie de fapt, este o ofensă!

Primele cercetări arheologice desfășurate în Osica de Sus au fost efectuate în perioada interbelică sub supravegherea istoricului Dumitru Tudor, unul dintre

marii istorici și cercetători ai Olteniei. Săpăturile arheologice efectuate atunci în localitatea noastră făceau parte din proiectul regional de cercetare arheologică a Olteniei.

Ținând cont de poveștile celor mai bătrâni dintre sătenii de atunci, dar mai ales de *Chestionarul Arheologic* completat de **Dumitru Popescu** din Osica de Sus, a cărui profesie nu ne este cunoscută, care avea ca scop completarea lucrării *Antichitățile Județului Romanați*, de Alexandru Odobescu, poate cea mai amplă lucrare istorică privind trecutul istoricului județ, s-a ales ca loc în care să se desfășoare șantierul arheologic zona Cheleștinei, dealul de la nord de localitate.

Poveștile bătrânilor au fost confirmate după scurt timp, în cadrul săpăturilor descoperindu-se vestigii deosebit de valoroase, printre care sarcofagii romane și bucăți de ceramică daco-romană.

Locul cimitirului antic se afla la scurtă distanță de Drumul lui Traian care urca dealul aproape frontal. Din cauza deteriorării situației politice la sfârșitul deceniului al patrulea al secolului trecut și intrarea României în război, săpăturile au fost oprite, urmând să fie reluate după încheierea războiului, dar nu au mai fost reluate niciodată. Vestigiile descoperite în acea perioadă au fost incluse în patrimoniul național, însă

fragmentul de șantier care fusese săpat a fost acoperit complet cu pământ, iar în zilele noastre abia se mai poate identifica. Lucrarea *Oltenia Romană* plasează Osica de Sus în rândul localităților antice, care au existat în timpul ocupației romane.

Anterior acestor săpături, profesorul **Ilie Constantinescu** din Caracal, cel mai mare colecționar de documente, izvoare istorice, lucrări și alte obiecte extraordinar de importante din Romanatiul interbelic, menționează în lucrarea lui care însă nu a fost publicată niciodată, *Monografia Județului Romanati*, că în localitatea Osica de Sus, undeva pe malul Oltețului s-a găsit un vas de lut, în care era mei putrezit. După anumite cercetări și paralele făcute cu obiceiurile și ritualurile străvechi, profesorul Constantinescu aprecia că vasul avea o vechime de peste 3000 de ani. Argumentele istorice aduse de profesor sunt foarte puternice, dar nimeni nu a mai adus în discuție cercetarea vasului prin tehnici de datare moderne.

O altă descoperire pe teritoriul localității noastre a fost o monedă de aur din timpul împăratului Valens (364-368 d.Hr.). Această descoperire a plasat Osica de Sus ca localitate încă existentă după Retragerea Aureliană, conform hărților lucrării *Romanitatea Târzie și Strămoșii în Dacia Traiana Sud-Carpatică*, a profesorului Octavian Toropu.

Ultimele cercetări arheologice efectuate în Osica de Sus au fost desfășurate sub supravegherea istoricului **C.N. Ploșor** în anul 1970. Atunci s-au descoperit mai multe monede care au fost datate ca fiind din timpul lui Mihai Viteazul. Cercetările au fost efectuate în urma găsirii mai multor schelete umane în timpul săpării fundațiilor de către localnicii din Vlădueni. Dar osemintele nu au putut fi datate, numai poziția lor confirmând că fuseseră înmormântați după rânduiala creștină.

În anul 2020, în timpul săpării pentru fundația noilor toalete din curtea Bisericii din Vale, am găsit o cruce, despre care se presupunea doar că este îngropată undeva în spatele bisericii, conform poveștilor celor mai bătrâni dintre noi. Studiind arheologia ca disciplină în cadrul facultății, am putut efectua câteva procedee elementare de curățire a crucii și de datare. Astfel, crucea datează din prima jumătate a secolului al XIX-lea, deoarece inscripțiile IIS, HS, NI, KA sunt în limba slavonă. Crucea este probabil un monument funerar al primilor preoți slujitori sau este posibil să fi fost mutată odată cu mutarea bisericii de pe malul Oltețului în actualul loc.

Potențialul arheologic în Osica de Sus

În ceea ce privește potențialul arheologic al localității, aici lucrurile devin foarte interesante și frumoase, dar din păcate pentru majoritatea localnicilor nu prezintă interes și mai grav, mulți nici nu știu de existența acestora. Principalul loc cu un astfel de potențial este zona în care **Dumitru Tudor** a efectuat săpăturile în urmă cu aproape o sută de ani. De altfel Blidăriile, vechea vatră a satului ar putea ascunde importante vestigii antice sau din perioada de început a Evului Mediu. Dumitru Popescu vorbește în răspunsul său la *Chestionarul Arheologic* despre existența unor astfel de vestigii încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea, deoarece chestionarul a fost completat la sfârșitul secolului respectiv cu ajutorul celor mai bătrâni dintre oamenii de atunci.

Mormântul boieresc al clucerului **Nicolae Greceanu** din Biserica Parohială Ostrov reprezintă totodată un loc cu puternic potențial arheologic.

De asemenea locul în care s-a aflat vechea biserică de lângă Olteț, în Crivină, unde a fost și cimitirul o bună perioadă de timp reprezintă o zonă cu potențial istoric.

Și nu în ultimul rând rămășițele Drumului Roman și ale Brazdei lui Novac reprezintă zone de o importanță deosebită, dar care se deteriorează treptat, din cauza muncilor agricole, acestea fiind aproape dispărute.

Despre toate aceste vestigii descoperite sau încă ascunse în labirinturile pământului, nu se poate spune nimic mai mult decât concluzia chestionarului arheologic completat de Dumitru Tudor: „Tot ce se arată prin acest răspuns sunt foarte bine constatate, sunt de pe vremurile vechi și nu de acum, pentru că nu se găsește măcar un singur om care să știe sau cel puțin să fi auzit pe moșii noștri vorbind despre acele oseminte și tronuri aflate în acel deal, precum și cele din largimea arătatului drum din vechime..”

UITAREA și INDIFERENȚA față de aceste vestigii sunt triste, dezamăgitoare. Descoperirea lor ar putea crea un amplu tablou al societății antice și medievale, dar până atunci...trebuie să zacă și să plângă îngropate de vreme alături de osemintele strămoșilor noștri.

Notă din partea redacției: Pentru prima oară în existența sa de zece ani, revistei noastre de scriitură osicană i se solicită un *drept la replică*. Semn că suntem vii, existăm : fără acordarea acestui drept, practica jurnalistică în regim democratic ar fi literă moartă, nonsens. Sau, și mai rău. O temă hipersensibilă ca Revoluția din 1989, iată, suscită – deloc surprinzător – și la nivelul comunei puncte de vedere diferite asupra desfășurării răsturnărilor locale. Cititorii au putut afla, din ediția precedentă, poziția domnului Alexandru Văduva în această privință. Descrierea în cauză a atras reacția unei colaboratoare de seamă a publicației, doamna Ștefania Polizu, care consideră că respectivul material prejudiciază memoria tatălui său, decedat. Cu câtă îndreptățire, cititorul singur discerne. Fără nicio tentă incriminatorie precizăm că dl Văduva, actualmente jurist pensionar, era în 1989 șef al postului de miliție din comună. Așadar, punctul său de vedere reprezintă poziția oficialului surprins de mersul istoriei „în exercițiul funcțiunii”, cum se spune, „la datorie”. Este, prin urmare, doar un punct de vedere, fatalmente subiectiv, prezentat la trei decenii după evenimente. În replică – poziție de asemenea subiectivă, elaborată *à la* Scherlok Holmes, în manieră detectivistic-chirurgicală – dna Ștefania Polizu ridică obiecții argumentate pas cu pas asupra celor referitoare la părintele său, cunoscut opozant, deținut politic, victimă a fostului regim. Întâmplarea face să scriu aceste rânduri azi, 14 mai, când – miracol ? coincidență? numai Dumnezeu știe! – Prim-ministrul României tocmai transmite un comunicat către țară. Rețin esențialul: „...Marcăm astăzi Ziua Națională de cinstire a martirilor din temnițele comuniste cu gândul că destinul democratic al României, la care ei au visat, a devenit realitate. Cel mai frumos omagiu pe care îl putem aduce exemplului lor de demnitate și curaj împotriva dictaturii este să le păstrăm vie amintirea și să nu uităm că sacrificiul lor este la temelia parcursului nostru liber și democratic, de stat european și euro-atlantic, pe care suntem datori, la rândul nostru, să-l consolidăm și pentru generațiile următoare.” Semnat: Nicolae-Ionel Ciucă, Prim-ministru al României... Iată că, deși nea Costică Polizu, cum îi spun osicenii, nu s-a prăpădit în temnițele comuniste, istoria îi face, simbolic, dreptate – și memoriei lui, și familiei. Din perspectiva cititorului de bună credință, acest personaj tragic, cu destin demn de Memorialul durerii, este fixat la loc de cinste în paginile istoriei locale, involuntar, chiar prin însemnările dlui Văduva. Să nu uităm, este de poveste, fapta meșterului Polizu de a-și fi ascuns tractorul piesă cu piesă în pământ, la sfârșitul anilor '40, în pragul naționalizării, ca să-l scoată la lumină și să-l reassembleze după jumătate de secol, când, deja bătrân, va călca cu șenila demonstrativ pe ulițele satului peste creștetele multor orgolii date vremelnice de pământ, victorie să zicem personală și nu numai, care face din acest om o figură emblematică nu doar pentru Osica sau sudul Olteniei, cât pentru întreaga rezistență anticomunistă. Explicabile emoțional prin suferința îndurată de tatăl care și-a sfârșit zilele „într-o mizerie cruntă”, unele accente neprietenoase nu lipsesc în abordarea fiicei exilate. Totuși, tonul și limbajul acestei reacții „omenești-prea omenești” se păstrează în limitele comunicării civilizate. Pozițiile celor doi colaboratori, în acest stadiu, sperăm că nu definitiv, sunt opuse, chiar antagonice, se vede limpede. Dar credința vie în Hristos, din câte știm proprie amândorura, poate să le insuflă în aceste zile de Înviere și revărsare a darurilor Cerești asupra noastră, a tuturor, vii și adormiți, credincioși și necredincioși, un spirit de apropiere, de liniștire și, în cele din urmă, împăcare. Să dea Dumnezeu !

(Marian Drăghici,
consilier editorial „Rădăcini”)

ȘTEFANIA POLIZU
Ing. MScA., PhD.

prim-plan

Drept la replică

Articolul: *Desfășurarea evenimentelor din decembrie 1989, în Comuna Osica de Sus*, pagina 16. Autor: Văduva Alexandru, jurist. Revista: **Rădăcini**, nr. Crăciun /Anul Nou, 2021

Domnule Văduva Alexandru,

Pentru că nu ne-am cunoscut niciodată, doresc să mă prezint. Sunt Dr. Ing. Ștefania Polizu, născută în Comuna Osica de Sus, fiica lui Polizu Constantin și a lui Marica Constantina, astăzi trecuți la cele veșnice, ambii din comuna Osica de Sus. Chiar dacă dumneavoastră nu mă cunoașteți, eu vă știu din povestirile tatălui meu, ca fiind tovarășul milițian din Osica, o perioadă chiar șef de post (sper să nu greșesc), care locuia în casa confiscată de regimul comunist a Domnișoarei Ileana Georgescu, prietenă bună cu familia noastră și de care mă leagă amintiri frumoase din copilărie și chiar de mai târziu. Din istorisirile tatei am cunoscut mai multe aspecte legate de viața dumneavoastră de milițian în Osica. Întrucât tata nu mai este în viață, din respect pentru cei decedați doresc să evit orice referire la aceste aspecte.

În schimb, două părți din articolul dumneavoastră mă preocupă.

PUNCTUL 1 : Referitor la paragraful numărul 5, pagina 16, pe care îl reiau: *În ziua de 10 decembrie 1989, trec pe la domnișoara Georgescu Ileana, în curte gășind o bicicletă rezemată de casă. Bat la ușă, dar nu răspunde nimeni, astfel că intru în casă, unde domnișoara, împreună cu Polizu, așezați pe scaune lângă masă ascultau Radio Europa Liberă. Polizu, energic, a sărit de pe scaun cu fața transfigurată, strigând : «Regimul comunist cade!!! Are zilele numărare!!! Și mulți trebuie să-mi dea socoteală, iar tu, ai obligația să divulgi turnătorii care ne-au distrus viața și familia»,*

1. Vă mărturisesc cu sinceritate că mă uimește nepolitețea dumneavoastră, așa cum rezultă din însăși descrierea pe care o faceți: ați intrat pe nepusă masă în casa unei persoane fără să vă anunțați (pe vremea când eu eram copil în Osica, obiceiul era altul; când mama mă trimitea cu o problemă la un om, îmi spunea mereu: nu uita să strigi la poarta omului). După ce ați bătut la ușă, fără să așteptați un răspuns de acceptare, ați intrat brusc, nerespectuos, ca un adevărat milițian, să controlați oamenii în viața lor personală (asta în condițiile în care am crede că descrierea dumneavoastră este veridică). De fapt, pentru a câta oară, nu făceați altceva decât să intrați în viața oamenilor, fără voia lor, așa cum vă cerea meseria dumneavoastră de milițian al unui stat comunist dictatorial, care avea rolul de a controla și supraveghea oamenii, îndeosebi persoanele considerate dușmănoase, așa cum era înregistrat și tata. Căci este de domeniul evidenței rolul miliției în statul comunist al lui N. Ceaușescu. Dacă ați uitat cumva, vă amintesc ce relatea domnul colonel Gheorghe Rațiu, fost colonel de securitate și șef al Securității Olt, făcând referire la rețeaua informativă din anul 1986: *«Conform unei statistici din 1986, în rețeaua informativă a securității, în afara celor 27 000 de ofițeri și subofițeri de Miliție care efectuau misiuni de supraveghere în mediul rural, mai făceau parte surse de informare din școlile profesionale subordonate unor întreprinderi economice care erau obiective ale aparatului de contrainformații economice.»*

2. Referitor la perioada în cauză, este de precizat: În ziua de 10 decembrie nu se întâmpla nimic deosebit în România, iar postul Radio Europa Liberă nu anunța nimic deosebit în acea perioadă. Dimpotrivă, în lumea informată era o vădită îngrijorare că în România nu se schimbă nimic. Și asta, după ce, începând din vara lui '89, cu alegerile libere din Polonia, și continuând

cu ziua de 9 noiembrie când cădea Zidul Berlinului, comunismul se prăbușea. Căderea comunismului fusese anunțată deja, avusese loc în majoritatea blocului de est al Europei, exceptând România, unde teroarea se întărea și mai mult. Toată atmosfera represivă din țara

O poza cu Tata (Constantin Polizu, pe când își re-asambla tractorul)

noastră era asigurată prin întărirea controlului și a persecuției, prin organele Securității și ale Miliției, așa cum documentează istoria foarte recentă. Din acest organ represiv făceați parte și dumneavoastră, căci milițianul avea rolul să asigure controlul și supravegherea locuitorilor. Tatăl meu știa toate astea! Așa, pentru cunoștința dumneavoastră, tatăl meu, începând cu anii 1950 și până în 1989 și chiar și după, asculta zilnic Radio Europa Liberă: în fiecare seară, în fața radioului cu lămpi și, apoi, cu urechea lipită de radioul japonez portabil pe care îl cumpărase cu mult sacrificiu. Pentru că tata era înfometat de libertate, de informație, de cunoaștere și înțelegere. Chiar dacă fusese zdrobit de regimul comunist în atâtea rânduri, tata se ridicase de

fiecare dată. În fiecare seară, asculta emisiunea Actualitatea Românească, unde se făceau, de către analiști renumiți, analize profunde despre societatea românească. Numai în serile cu evenimente grave din familie (o boală sau moartea cuiva), tata renunța la această practică cotidiană. Era rar, extrem de rar, când tata asculta Europa Liberă dimineața sau la prânz, așa cum menționați în text. În plus, nicidecum nu ar fi mers la Domnișoara Georgescu, în a cărei curte locuiați, să asculte REL. Știa că era urmărit și nu ar fi făcut asta sub nicio formă, cu atât mai mult în timpul zilei. La aceste legături logice adaug și argumente reale în acest sens căci, în ultima parte a lunii noiembrie '89, (cred că 22-27 noiembrie), am fost pe-acasă, la părinți. Fiind gravidă știam că nu voi putea veni de Crăciun la Osica, așa cum o făceam în fiecare an, și am ținut mult să-mi văd părinții înainte de Sărbătorile Crăciunului. Așa că mi-am luat o săptămână liber de la serviciu și am mers acasă, la Osica. Țin minte că și azi cum, în seara lui 23 noiembrie 1989, am ascultat, împreună, la REL, la Jurnalul de seară, apelul marelui intelectual, Eugen Ionescu, de la Paris. Ca un mare patriot, Eugen Ionescu cerea oamenilor politici din Occident să se unească și să ajute la eliberarea României de regimul dictatorial. În seara aceea am discutat mult cu tata; știa că trebuie să se întâmple o schimbare ca un eveniment natural, firesc, dar în același timp avea temeri de o mare represiune. Chiar m-a sfătuit părintește să am grijă ce vorbesc și cu cine pentru că exista un control exacerbant din partea miliției și a securității. Știind că ascult, la fel ca și el, REL, mi-a atras atenția să o fac foarte prudent. Și în serile acelea, umbrite de megalomania celui de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român, am vorbit mult despre comunism și despre cum viața noastră fusese distrusă de acest regim.

Domnule Văduva, eu îl cunosc foarte bine pe tata, fiind modelul meu de viață, de om. Chiar dacă tata nu avea studii multe, era un om foarte inteligent și informat. Tata a făcut 5 ani de război, direct pe front, la transmisiuni, și acolo a învățat multe, cât două facultăți. În plus, avea multe cunoștințe de istorie și geografie și știa cum să se plaseze cu o gândire și o opinie despre un eveniment. Când privește poziția lui anticomunistă, ea era cunoscută. Deținut politic fiind, era urmărit de securitate și de Miliție. În perioada aceasta particulară, tata, bine informat prin intermediul REL, știa că s-au luat măsuri dure de represiune și control în vederea Congresului al XIV-lea al PCR, din 20-25 noiembrie, unde Ceaușescu a vorbit 6 ore. Se stabiliseră măsuri întărite de supraveghere și, din acest punct

de vedere, tata era foarte prudent. Descrierea acestei realități a apărut foarte clar, după 1989, când, prin publicarea documentelor CNSAS, printre alte măsuri, se evidențiază Operațiunea FORUM '89. Acest plan de măsuri a fost aprobat de generalul-colonel Iulian Vlad în vederea cunoașterii și prevenirii unor evenimente negative, și cuprindea Securitatea și Miliția. În plus, chiar căutând în arhiva postului REL, nimic deosebit nu a fost anunțat în această zi de 10 decembrie pe care o descrieți fals în textul dumneavoastră. Era o zi ca oricare de după Congres, în care toți oamenii informați, chiar dacă sperau să se întâmple ceva, știau că nimic nu poate mișca datorită controlului exacerbat. Deci, prezența tatălui meu, despre care vorbiți, este o invenție a dumneavoastră.

Cât privește exprimarea atribuită tatălui meu „...și mulți trebuie să-mi dea socoteala, iar tu ai obligația să divulgi turnătorii care ne-au distrus viața și familia”, ea e aruncată fără nici un rost. Tata nu ar fi putut să se adreseze astfel față de cei ce-l urmăreau; el știa bine când și cum trebuie să faci asta.

3. În acest context, cunoscând gândirea și comportamentul tatălui meu, îndeosebi după ce schimbasesem atâtea gânduri despre complexitatea perioadei respective, îmi este imposibil să accept afirmațiile dumneavoastră din paragraful 5, referitor la Polizu Constantin, tatăl meu, care nu au nici o susținere. În cazul în care îmi veți prezenta dovezi reale, îmi voi cere scuze public. Altminteri, consider că, întinând memoria tatălui meu, puneți în derizoriu comportamentul lui și atitudinea lui veridică de anticomunist, printr-o descriere neadevărată, plină de falsuri.

PUNCTUL 2 : A doua mea intervenție face referire la paragraful numărul 9, pagina 17: «23 Decembrie 1989. În jurul prânzului a venit la locuința de serviciu Polizu Constantin ca reprezentant al Partidului Național Țărănesc, cu o listă de revendicări, cerând vehement, să afle identitatea colaboratorilor Securității. În cele din urmă a fost temperat de domnișoara Georgescu Ileana, care se afla la noi în locuință».

1. În ziua menționată de dumneavoastră, tata nu avea ce căuta la Domnișoara Ileana Georgescu, mai exact, la locuința dumneavoastră de serviciu, unde se afla Domnișoara Georgescu. Sunt câteva date reale și argumente logice care contrazic spusele dumneavoastră. Ele țin de modul cum a trăit tata zilele Revoluției Române și de documentările actuale asupra Revoluției Române. Iată faptele: În 21 decembrie 1989, soțul meu venea la Osica cu fata mea ce mare, atunci în vârstă de cinci ani, să taie porcul

pentru Crăciun. Ei au petrecut împreună cu părinții mei acele zile, inclusiv dimineața zilei de 23 decembrie, după care, soțul meu a plecat spre București, lăsând fata la părinți. Din povestirile soțului meu, am reținut ce făcuse tata în acele zile. Pe 21 decembrie seara și în noapte, târziu, au ascultat cu toții REL care încă nu prevedea ce se va întâmpla. Erau temători cu toții ca o întorsătură dramatică va avea loc. În 22 decembrie, dis de dimineața, tata, cu finul Marin și soțul meu au început pregătirea pentru tăierea porcului. La ora la care la televizor s-au transmis pe post evenimentele, tata, spre supărarea mamei, nu s-a mai mișcat de lângă televizor și a urmărit cu atenție desfășurarea evenimentelor. Era foarte îngrijorat de ce se întâmpla! De altfel, în noaptea de 22-23 decembrie, în București, Brașov, unde au murit 39 de oameni, s-a tras. La fel, s-a tras și în alte orașe mari; la Craiova s-a tras haotic. La București, prin TVR, au fost chemați oamenii să vină la luptă împotriva teroriștilor. În dimineața de 23 decembrie 1989, 34 militari în termen de la Câmpina, chemați să apere de teroriști aeroportul de la Otopeni, au fost ciuruiți. Confuzia era prezentă peste tot și chiar postul de radio REL nu avea o poziție clar afirmată referitor la ce se poate întâmpla. Pe de altă parte, pe 23 decembrie dimineața, mama, foarte îngrijorată de faptul că vremea, destul de blândă, putea fi dăunătoare cărnii din porcul abia sacrificat, i-a mobilizat pe tata și pe soțul meu la aranjat totul. Așa că tata era tare ocupat administrativ inclusiv la prânz, când soțul meu pregătea plecarea. După plecarea soțului meu, tata a rămas să aibă grijă de fata mea și să curețe usturoiul pentru cărnați, căci mama era foarte ocupată cu preparatele pentru Crăciun. În acest cadru real, descris de soțul meu, nu există niciun motiv să consider ca fiind veridică descrierea dumneavoastră din paragraful 9. În plus, afirmați ca tata s-a prezentat «ca reprezentant al Partidului Național Țărănesc». Dincolo de faptul că denumirea nu este corectă, vă amintesc, Domnule Văduva, că Partidul Național Țărănesc (PNȚ) s-a reînființat, în România, în 8 ianuarie 1990, când Tribunalul Municipal București a înregistrat prima cerere de înscriere a unui partid, Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat (PNTCD), noua titulatură a Partidului Național Țărănesc, pusă în acord cu apartenența la Internaționala Creștin Democrată, președintele partidului fiind Domnul Corneliu Coposu. Acest act avea loc după ce, în 22 decembrie 1989, se lansase Apelul către țară, semnat de domnii Corneliu Coposu, Ion Diaconescu și N. Ionescu Galbeni. Acest Apel constituia prima acțiune politică de reactivare a PNȚ. Acestea fiind date istorice indubitabile, vă

rog să înțelegeți că Polizu Constantin, un om în toată firea, drept și sincer, nu s-ar fi putut erija ca reprezentat al unui partid care încă nu exista oficial. Încheiați paragraful cu „...o lista de revendicări, cerând vehement să afle identitatea colaboratorilor Securității. În cele din urmă a fost temperat de domnișoara Georgescu Ileana, care se afla la noi în locuință”.

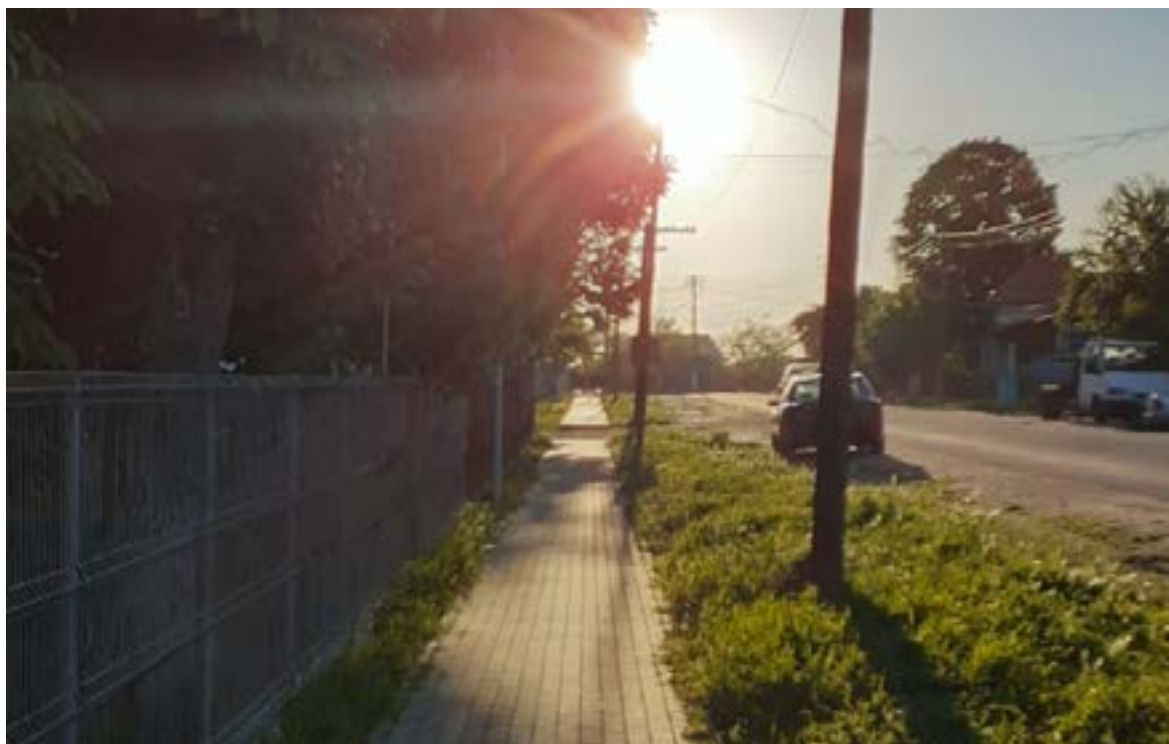
2. Realitatea nu este aceasta! În primul rând, nu înțeleg de ce legați evenimentul atribuit tatălui meu de o oarecare prezență a lui la locuința dumneavoastră. În 23 decembrie 1989, tata nu putea fi acolo unde spuneți, cum nici dumneavoastră nu puteați fi la domiciliu, ci, mai degrabă, la postul de Miliție. La data respectivă, în județul Olt, securitatea și miliția încă conduceau. La Caracal, de exemplu, în noaptea de 22 spre 23 decembrie, se organizau diversiuni, iar la sediile de Miliție se dădea foc la dosarele informatorilor, conform mărturiilor făcute de cei în drept. În după amiaza lui 23, batalioane de tancuri din Regimentul de pe strada Carpați din Caracal pornesc în marș forțat spre Capitală; la Alexandria moare, strivit între două tancuri, căpitanul Burcea. În seara de 23 decembrie, Emil Bobu și Manea Mănescu sunt aduși cu un elicopter la Deveselu pentru a fi ținuți ascunși. La ora 22:30 se trage asupra unui elicopter aflat deasupra gării din Caracal. Enumăr aceste câteva exemple doar pentru a întări faptul că, și în zona noastră, în 23 decembrie 1989, era o mare incertitudine și confuzie, și totul putea bascula în defavoarea revoluției în aceste zile. Iar tata,

știind toate astea de la REL, nu putea fi naiv. În fapt, Revoluția Română era sub semnul întrebării din cauza contraatacurilor venite de la Securitate și de la Miliție. Nimic nu era stabil, și tata nu avea de ce să vină la dumneavoastră acasă într-un asemenea context. Știa ce sarcini aveți în calitate de milițian!

3. Dincolo de acest neadevăr, exista o cerință sinceră, crudă și adevărată: necesitatea deconspirării persoanelor care au făcut poliție politică, făcând rău oamenilor. Impetuozitatea pe care i-o atribuiți tatălui meu, era de fapt o cerință intrinsecă a Revoluției. Cei 33 de ani care s-au scurs, prin toate frământările care au avut loc în societatea românească, ne spun că democrația românească are nevoie de adevăr. Iar dacă, într-o altă eventuală discuție cu dumneavoastră, tatăl meu v-ar fi cerut lista colaboratorilor securității, cererea lui era firească, justă, în numele adevărului.

Chiar dacă el nu mai este pe pământ, de-acolo din ceruri, vede cum, cu anii, adevărul iese la iveală, ușor, ușor.

În numele acestui adevăr, vital pentru viața fiecărui om de bună credință, imperios necesar pentru o societate democratică, am scris acest text, ca un drept la replică, potrivit normelor gazetărești în vigoare, la articolul dumneavoastră. Cu speranța că ați înțeles demersul meu, vă rog respectuos, Domnule Alexandru Văduva, să procedați în consecință. Altfel, veți rămâne în memoria mea ca un om care nu servește adevărul. Vă mulțumesc!

Prof.
VIRGINIA LĂPĂDATU

Onomastică în Osica

Omul, ființă socială și rațională, nu poate fi conceput în afara relațiilor cu semenii săi. Trăind în colectivitate a simțit nevoia de a comunica cu alții, ceea ce a impus crearea și perfecționarea unui mod special de desemnare personală.

În perioada începuturilor, cât timp cei despre care sau cu care se vorbea era prezent, era desemnat prin gesturi, mimică etc. Dacă era absent, era indispensabil să fie diferențiat altfel față de ceilalți oameni. Prin urmare, a fost nevoie ca fiecare persoană să aibă un nume.

Primele nume nu puteau fi decât cuvinte ale limbii comune, în care oamenii erau deosebiți prin indicarea unor particularități fizice (calitate, defect) prin poziție socială, îndeletnicire sau prin vreo întâmplare deosebită din viața lor, în același fel în care apar azi porecelele (eponimele): Lungu, Grasu, Surdu, Crețu, Bălan, Chioru ...

Inițial, numele apăreau la persoanele mai în vârstă, pentru că nou-născuții nu se diferențiau prea mult de ceilalți copii din punct de vedere fizic, iar de întâmplări din viața lor nu putea fi vorba.

Pe măsură ce societatea omenească a evoluat, a trebuit ca fiecare individ să fie numit într-o manieră sigură, constantă. Între cele dintâi nume de persoană și cele pe care le folosim astăzi, diferența este considerabilă. Cu cât societatea atinge stadii mai înalte de dezvoltare și organizare, cu cât relațiile în care este implicat individul devin mai complexe, cu atât numele, ca semn distinctiv capătă o importanță mai mare.

Astăzi, numele de persoane fac obiectul unor legiferări speciale fiecărui stat. De regulă, alegerea numelui este făcută de părinți, nași, bunici, autorități juridice. Copilul poate primi numele sfântului din calendar, numele bunicului, al unui strămoș, al unei personalități, al nașului sau un nume cu rezonanță istorică. Onomastica a fost îmbogățită de mitologie, cinematografie și literatură.

Nicolae, Gheorghe, Dumitru, Mihai, Elena, Răzvan, Ovidiu, Cezar, Traian, Didona, Lavinia, Diana, Paul, Virginia, Monica, Laura sunt doar câteva exemple ce ilustrează cele afirmate anterior.

Uneori, din dragoste pentru copii, părinții le pun nume care mai târziu le vor crea neplăceri. Dacă în copilărie formele diminutive și hipocoristice nu deranjează, nu același lucru se întâmplă la maturitate și bătrânețe. Întreaga viață individul respectiv va suporta ironiile cunoșcuților legate de numele de botez (Dulcica, Auraș, Fifi, Bomboana).

În secolele trecute, numele avea o valoare de mesaj (forță ocultă, intervenția divină în viața omului). Valoarea de mesaj a numelui se mai păstrează încă, însă nu depinde neapărat de semnificația inițială, de motivele care dictează alegerea. În unele familii păstrătoare ale tradiției, copilul nu este apelat cu prenumele înscris în certificatul de naștere, până nu este botezat. Mai mult, trusoul îi este pregătit doar după momentul nașterii.

În vremea noastră, numele fiecărei persoane este constituit, oficial, din două elemente: numele individului și numele de familie. Indispensabil în relațiile publice, numele de familie devine superfluu pentru uzul familial. La noi numele individului este desemnat prin termenul prenume.

În ultima vreme a devenit obișnuință folosirea prenumelui dublu sau triplu (Daria Nicoleta, Alesia Maria, Bogdan Constantin, Emilian Ovidiu Aurel). Prenumele este

folosit în forma lui oficială sau în formă modificată : un diminutiv (Ionuț, Mihăiță, Anișoara, Olguța) ori un hipocoristic (Nicu, Mari, Geta, Vali).

Cea mai mare parte a prenumelor românești actuale sunt împrumuturi ajunse la noi prin căi diferite, din limbile ce aparțin familiilor indo-europene și semito-hamitică.

Să nu uităm de numele de botez formate pe teren românesc precum Brândușa, Doina, Viorel, Luminița, Mugurel, Sânziana ...

Acest subiect este vast și complex, dar nu-mi permit o abordare de acest gen. Nu am pretenția de a face o lucrare științifică. Pur și simplu m-a tentat subiectul și poate că prezentarea prenumelor întâlnite la osiceni și scurtele comentarii asupra unora dintre acestea vor constitui o sursă de inspirație în alegerea prenumelor copiilor, iar onomasticonul îi va ajuta în acest sens.

Mai întâi mă voi opri asupra prenumelor feminine. Deși foarte multe provin din prenume bărbătești, căutând prin documente și apelând la memoria consătenilor am rămas uimită de varietatea și frumusețea onomasticii feminine.

Am întâlnit prenume cu arie largă de răspândire, prenume aparte, vechi, care nu se mai întâlnesc astăzi și prenume noi, o parte dintre ele apărute în urma migrării la muncă a multor osiceni.

Printre prenumele rar întâlnite în onomastica osicenească contemporană aș aminti Andronica, Augustina, Aristița, Eleonora, Elvira, Bomboana, China, Camelia, Dina, Dulcica; Eufrosina; Ghina, Joița, Lina, Manda, Mărcuța, Olimpia, Pansela, Stanca, Valeria, Vastica.

Dispărute în onomastica actuală: Afrodita, Bălașa, Chiva, Casandra, Glafira, Rica, Sevastița, Stana, Venera, Vochița, Zinca (Zâncă), Zenovia.

În onomastica modernă întâlnim: Adelina, Alina, Alesia, Amelia (Amalia), Andreea, Antonia, Bianca, Clara, Claudia, Corina, Crina, Cristina, Delia, Denisa, Daria, Diana, Gabriela, Geanina, Grațielă, Hermina, Ina, Irena, Irina, Miana, Mirela, Morena, Laura, Lavinia, Liana, Livia, Loredana, Marilena, Mădălina, Morena, Patricia, Raisa, Karina, Jessica, Raluca, Ramona, Roberta, Roxana, Sabina, Tatiana, Talyda.

Nume deosebite: Achilina, Ambranica, Aristița, Catalina, Consela, Didona, Letiția, Lizeta, Lizaveta, Odila, Polina, Profira, Smaranda, Titina, Tirina, Uca... (De gustibus ...).

Creații românești: Alina, Crina, Doina, Domnica, Floarea, Gherghina, Lia (hipocoristic), Luminița (creație recentă a onomasticii românești, diminutiv de la „lumină”; sens figurativ – fericire, viață), Roza, Stăncuța, Sânziana, ajuns la modă sub influența folclorului, dar

întâlnit mai rar astăzi. Există și creații românești, nume de flori și fructe. Obiceiul de a pune nume de flori fetelor este vechi chiar și în onomastica românească din Osica. Am întâlnit un prenume Crizantema, altul Pansela, mai multe Margareta, apoi Narcisa, Floarea, Violeta, Viorica, Camelia, Gherghina O osiceancă se numea Nuca.

În onomastica actuală o parte dintre ele au pierdut în fața Daliei, Lianeii, Gențianeii ...

În prima jumătate a secolului trecut, mai întâlneam încă la femei nume de păsări: Filomela, Profira, Păuna, Stăncuța. În secolul nostru o osiceancă poartă numele unui îndrăgit instrument muzical – Vioara.

Între prenumele de tradiție păstrate de-a lungul timpului și scrise cu roșu în calendarul ortodox se regăsesc Ana, Alexandra, Constantina, Dumitra, Elena, Floarea, Ioana, Maria, Nicolita, Teodora, Ștefania (să nu uităm că o parte dintre ele vin din nume de bărbați). Acestea au generat la rândul lor unele variante, derivate și hipocoristice în onomastica osicenească.

Exemple aș da cuvintele Ana, Elena, Ioana și Maria.

Ana (prenume feminin des întâlnit) – Aneta, Anica, Ani, Anicuța, Ancuța, Anuța, Anișoara, Neta, Netuța, Nica, Nicuța, Cuța. Formele și derivatele lui sunt hipocoristice sau prenume independente.

Elena (atestat încă din secolul al XVI-lea): Ileana (formă foarte frecventă, specific românească, devenit prenume independent), Leana, Leanca, Lina, Ilenușa, Ilenuța, Lenuș, Lili, Neli etc.

Ioana – Ionica, Ionela, Oana, Onica, Oncica.

Formele Jeni, Jana, Janina, Geanina sunt influențe apusene moderne.

Maria – este cel mai cunoscut și frecvent dintre prenumele feminine, având o bogată familie de variante, derivate și hipocoristice: Măria, Mărioara, Oara, Maricica, Măriuța, Uța, Mia, Mimi, Mioara, Marieta, Cuța, Miuța, Marinela, Mary, Rica, Cica etc.

Prenumele feminine folosite astăzi la noi sunt rezultatul firesc al unei îndelungate evoluții istorice. Onomastica românească și implicit cea osicenească s-a constituit în timp din creații antroponimice proprii, și din împrumuturi adaptate limbii și sistemului de nume românești. Renunțarea la unele și adoptarea altora înseamnă echilibru între tradiție și inovație. În același timp, ele reflectă schimbările din societatea românească, în fiecare etapă a evoluției.

În continuare, în ordine alfabetică, voi prezenta prenume întâlnite în Osica cu variante, derivate și hipocoristice.

A

Ana
Aneta
Ancuța Anica
Ani
Anicuța
Anișoara
Achilina
Adela
Adi
Adița
Adriana
Afrodita (Aprovita)
Alexandra
Alina
Alinuța
Ambranica
Andreea
Antonia
Antonica
Anastasia, Anelis
Angela
Angelica
Aristița
Aritina
Aurica
Atena
Augustina
Aurelia

B

Badea
Bădița
Bălașa
Bibica
Bița
Bianca
Bomboana

C

Constanța
Constantina
Costela
Consela
Carmen
Caterina
Catalina
Carolina
Camelia

Catița
Cecilia, Cerasela
Cica
Clara
Claudia
Coca
Carina
Cornelia
Consuela
Crina
Cristina
China
Chiva
Cuța

D

Dalia
Dana
Daniela
Daria
Denisa
Delia
Didona
Didina
Diana
Doina
Dina
Dorina
Dora
Dulcica
Dumitra
Dumitrana

E

Elena
Ecaterina
Eleonora
Elisabeta
Elvira
Emilia
Eta
Eufrosina
Eugenia

F

Fana
Fănuța
Fănica
Felicia
Fila

Filofteia
Firica, Fica
Fira
Firuța
Flavia
Floarea
Florica
Florina
Frusina (Frusâna)

G

Gabriela
Gabi
Geanina
Geta
Getuța
Gica
Gina
Gicuța
Gheorghita
Ghiorghina
Gherghina
China
Chița
Chiocica
Grațiela

H

Hermina

I

Ioana
Ionica
Ionela
Irena
Irina
Ileana
Ilenuca
Ilenuş
Ina, Iulia
Iulica
Iuliana, Ivona

J

Jana
Janeta
Jeni
Jenica
Jiana

Joița
Jessica

K

Karina

L

Laura
Lavinia
Larisa
Lăcrămioara
Leana
Lenuța
Lenișor
Lelica
Letiția
Leontina
Leanca
Liana
Lica
Lilica
Lili
Liliana
Lidia
Lița
Lina
Livia
Liza
Lizeta
Lizoneta
Loredana
Lucia
Lucica
Lula
Luxa

M

Maria
Marița
Mara, Mari
Marinela
Manda
Mariana
Marioara
Matilda
Magda
Magdalena
Margareta
Marga
Mărcuța

Mădălina
Melania
Miana
Mioara
Mirela
Mituța
Mihaela
Mița
Mia, Melisa
Miuța, Miruna
Milica
Mimica
Monica

N

Natalia
Natalița
Nana
Nicoleta
Nicolita
Neta, Nereea
Netuța
Niculina
Nica, Nikoole
Norica
Narcisa

O

Oana
Oara
Oița
Olga
Olguța
Onela
Onica
Odila
Ortansa
Otilia

P

Pansela
Patricia
Paulina, Paula
Păuna
Petra
Petria
Petruța
Pica
Polina
Profira

R

Rada
Raisa
Rădița
Raluca
Rebeca
Reza
Rodica
Rica
Roxana
Roberta
Ruxandra
Ruxi

S

Sabina
Sanda
Safta
Saveta
Sava
Săndica
Săftica
Sevastița
Sidonia
Sica
Silvia

Silvioara
Sinica
Smaranda
Sonia
Sorina
Sofica
Sorica
Stana
Stănică
Stanca
Stela
Steluța
Suzana

Ș

Ștefania
Ștefana
Ștefi

T

Talyda
Tania
Tatiana
Tanțela
Tela
Titina
Tina
Tita
Tița
Tirina
Tonia
Tonica
Teodora
Tudora
Tudorița
Tudoria
Teo
Tuța

Ț

Țuca

U

Ulica
Uca
Uța
Uțica

V

Valentina
Vali
Valeria
Vasilica, Vastica
Veroana
Veronica
Veta
Venera
Vica
Viorica
Vioara
Violeta
Victorița
Victoria
Voica
Voichița
Virginia
Vergi
Vergica

X

Xenia

Z

Zamfira
Zâncă
Zina
Zenovia
Zinca

Mic dicționar

Antroponimie – ramură a lingvisticii care studiază numele persoanelor

Hipocoristice – care exprimă sentimente de afecțiune (despre cuvinte sau sufixe)

Onomasticon – lucrare care cuprinde un index de nume de persoane

Bibliografie

Alexandru Graur – *Nume de persoane*, Editura științifică, București, 1965

Christian Ionescu – *Mică enciclopedie onomastică*, Editura Enciclopedică Română, București, 1975

T. Pătruț – *Onomastică românească*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.

din caietul doamnei Ileana Raicea

Cântece populare îndrăgite de flăcăii și fetele din Osica între anii 1955-1965

Cântec

A plecat badea la plug
Și eu după el mă duc,
Că-i o zi și-o săptămână
De când nu i-am mai dat gură.

Țucă-ți bade gura ta,
Bine seamănă cu-a mea.
Țucă-ți bade ochii tăi,
Bine seamănă cu-ai mei.

Cântă bade, cântă bine,
Că boii rumeg mai bine
Că sunt și eu lângă tine.
Bădiță, sărutul tău
Să mi-l dai mie mereu.
Octombrie, 1959

La fântână

La fântână, la izvor
Vin-un mândru călător.

Leagă murgul și nechează,
El se culcă și visează.
Și-și visează mândrulița
C-a bătut-o măculița,
Tot cu fir de lămâiță
Peste mândra ei guriță,
Tot cu fir de busuioc
Peste mândru-al ei mijloc.
Martie, 1958

Cântecul militarilor

Și-am zis verde-a trei migdale
Ce stai soldațel la jale,
Dor puiule dor.
Ori ți-e grea arma-n spinare
Ori cizmele în picioare,
Dor puiule dor.
Nu mi-e grea arma-n spinare
Nici cizmele în picioare
Dor puiule dor.
Dar mi-e dor de-acasă tare

C-am lăsat trei surioare
Și-o mândruță, ca o floare,
Dor puiule dor.
Și-am zis verde cucuruz,
Depart, Doamne, m-ai dus,
Dor puiule dor.
Și m-ai dus din gară-n gară
Și-am mâncat pâine amară,
Dor puiule dor.
Și-am zis verde de-o granată
Mi-e Lenuța-nsărcinată
Dor puiule dor.
Dar-ar Dumnezeu de-o fată
Ca să nu mai fac' armată,
Dor puiule dor.
Să nu facă de-un băiat
Să stea ca mine-narmat,
Dor puiule dor.
Când o pleca mașina
Să vii Leană să-mi dai mâna.
Dor puiule dor.
Martie, 1959

Hora oltenească

Revedere

Nu aseară, alalteri seară
Fluiera un tren în gară.
Și nu fluiera să stea
Fluiera ca să mă ia.
Să mă ia de lângă tine
Să mă ducă-n țări străine
Unde nu cunosc pe nime.
Numai frunza și iarba
Că le-am știut și-n țara mea
Numai iarba de sub mine
Și batista de la tine.
Și-am zis verde trei migdale
Coborând din deal în vale
Mă-ntâlnii cu-n moș în cale:
Moșule, te-aș întreba

Când e nunta lui mândra?
Nunta este lângă mine
Săptămâna care vine.
Și iar verde trei migdale
Coborând din deal în vale
Mă-ntâlnii cu Leana-n cale
Cu găleata goală-n mână
Se-ndrepta spre o fântână:
Tu, Gheorghită, să-mi vii acasă
Doar cu tine sunt mireasă.

Martie, 1959

Cântecul despărțirii

Faie verde ca nalba
Mărine, la nunta ta
Mărine, Mărine,
Toate fetele-mi juca.
Numai una nu juca
Sta-n portiță și plângea
Din gură te blestema:
Mărine, să te usuci
Ca pâinea care-o mănânci
Și ca vinul care-l bei
Că mi-ai promis că mă iei,
Măi, dragă Mărine!

Mai, 1956

Cântec

Foaie verde foi de nuc
Mai am o zi și mă duc.
Eu mă duc, codrul rămâne
Plânge frunza după mine,
Plânge frunza și iarba
Și măicuța sărmana.
Plânge mama și suspină

C-are-o fată mai străină
Ca garoafa din grădină.
Nici garoafa nu-i străină,
Străina mamei, străină
Ca garoafa din grădină.
Nici garoafa nu-i străină
C-are flori și rădăcină
Și vara că-mi face flori,
Face destule surori.
Pune mamă, perna-n pat
Că de străini m-am săturat.
Că străinu-i ca și chinul
Și amar ca și veninul.

Februarie, 1959

Bădiță, sărutul tău

Bădiță, sărutul tău
Să mi-l dai mie mereu,
Dar asear-am vrut bădiță
Să te-aștept în poieniță,
În mijlocul florilor
Ca să ne iubim cu dor.
Numai codrul să ne vadă
Cât îți sunt, bade, de dragă.
Eu am, bade, flori la ie
Pune și tu-n pălărie
Să coborâm la izvor
Pe cărare-ncetișor
Și cu dorul tău la brâu
Să-mi cânti bădiță la plug.
Cântă bade, doină lină,
Că și boii-ți merg mai bine
Și când o fi prânzul mare
Vin să-ți dau o sărutare.

Iulie, 1959

Cântec

Colea-n vale la izvor
Plânge-o fetiță cu dor.
Măicuța m-a întrebat:
De ce plângi, copila mea?
Măicuța, nu mă-ntreba,
Rău mă doare inima
Să mă uit în lung și-n lat
Că mi-e drumu-ndelungat.
Că nici eu n-am ascultat
Și-am făcut de capul meu
Și m-a bătut Dumnezeu.
Cine n-ascultă de tată
N-are noroc niciodată.
Că nici eu n-am ascultat
Și Dumnezeu m-a certat.
Și-am făcut precum am vrut
Și Dumnezeu m-a bătut,
Și-am făcut de capul meu
Și-acuma-s destul de rău.
Măicuța când m-a văzut
La pământ jos a căzut.
M-a luat, m-a pieptănat
Mândră cămașă mi-a dat
Și-n grădină am intrat,
Măndre straturi mi-am săpat,
Măndre flori mi-am semănat
Și tare le-am blestemat.
Creșteți flori și înfloriți
Că mie nu-mi trebuiți,
Creșteți flori cât gardurile
Să vă bată vânturile
Ca pe mine gândurile!

Ianuarie, 1960

Fete și băieți
din Osica,
continuatori
ai tradiției
populare

DUMITRU (ADI) STANCA
Col. rez.

osiceanul de cinste

Asistent maternal – între profesie și menire

Profesia de asistent maternal a fost instituită la începutul anilor 2000, printr-o Hotărâre de Guvern. În acest fel, copiilor abandonati prin spitale și prin orfelinate li s-a oferit șansa de a crește într-un mediu familial și de a se bucura de căldura unui cămin.

De atunci, mai multe femei din Osica au devenit asistent maternal punându-și afecțiunea sufletească și casa la dispoziția acestor copii năpăstuiți.

Vom cunoaște pe rând poveștile lor, ghidați oarecum de următoarele întrebări:

Ce v-a determinat să faceți acest pas?

Cum au reacționat membrii familiei, în special copiii, când au aflat că veți deveni asistent maternal?

Când ați început demersurile și cât timp au durat procedurile?

Ce ați simțit când ați primit primul copil în îngrijire? El cum a reacționat când v-a văzut? Cum s-a înțeles cu membrii familiei? Cât timp a trăit în familia dumneavoastră?

Câți copii au crescut alături de dumneavoastră? Povestiți-ne despre fiecare dintre ei: câți frați avea, cum se descurca la școală, ce năzbâtii a făcut, ce talente are, ce satisfacții ați avut de la el, cu ce v-a dat bătaie de cap....

Ce mai știți despre ei? Mai țin legătura cu dumneavoastră?

Chestionarul nu este nici obligatoriu, nici limitativ, mai ales că fiecare copil este unic în felul său și fiecare familie are propriul set de reguli și de valori.

3. Lăpădatu Elena (mama Doina) – soția lui Nicu al lui Mamet, prima femeie din Osica pensionată din profesia de asistent maternal

- *Lucrasem 3 ani la Bancă, apoi 15 ani ca educatoare și profesor de istorie și geografie la Roșieni. S-a îmbolnăvit Nicu apoi, și a trebuit să stau acasă cu el să-l îngrijesc. Am zis că dacă tot suntem acasă amândoi, ca să nu pierdem timpul ar fi bine să luăm copii în plasament. Erau deja familii care făcuseră acest pas și m-am gândit că voi putea să fac față și eu.*

- *Cu familia, cum a fost?*

- *Nicu a fost de acord, dar m-a întrebat: Chiar vrei cu adevărat? „Vreau, de ce să nu vreau – i-am răspuns. Știi bine că mie îmi plac copiii”. Ai mei deja erau mari: Cornel era la facultate, Gigi (fiica) era la liceu. Nu s-au opus dorinței mele. Din contră, le-a părut bine.*

A început demersurile legale, iar în februarie 2004 i-au fost repartizați, în regim de urgență, primii doi frați: Luci – care avea 1 an și 7 luni și Mihăiță care avea 7 luni. După ce i-a primit în grijă a urmat și cursurile de asistent maternal pe care le-a absolvit cu brio, mai ales că experiența din învățământ i-a fost de mare folos.

- *I-am luat direct din spital, după ce îi vizitasem timp de o săptămână până au fost gata actele. Aveau pneumonie și cu tot tratamentul nu le scădea febra. Am ajuns acasă cu ei cu temperatură 39 cu 5. Mihăiță nu era botezat. După ce s-a făcut bine l-a botezat fata mea, Gigi Claudia.*

Doctorița de familie a fost uimită de curajul Doinei, când s-a dus cu ei la cabinet să-i consulte și să-i ia în evidență. În două săptămâni, i-a tratat cu grijă și s-au însănătoșit. Simultan, cei doi soți s-au ocupat de integrarea în familie și de educarea copiilor. Le-au pus pătuțurile lângă patul lor, iar cât era ziua de lungă Nicu stătea cu ei în casă și îi ținea de vorbă. Așa au învățat părțile corpului: ochii, urechile, nasul, gura ... apoi au învățat să numere, să mănânce singuri ...și tot așa.

Când au mers la grădiniță nu se deosebeau cu nimic de copiii crescuți în propriile familii. Amândoi erau foarte inteligenți, iar Luci deschidea serbările de fiecare dată.

- *Nicu îi ținea din scurt, iar ei nu-i ieșeau din cuvânt. În fiecare zi îi ducea și îi lua de la grădiniță. După ce a murit Nicu, au mai stat la mine 2 ani după care am fost nevoită să mă despart de ei pentru că erau prea năzdrăvani și greu de stăpânit. Luci începea clasa a II-a, iar Mihăiță intra la școală.*

Cei doi frați au fost duși într-o casă de tip familial unde erau supravegheați mai strict. Doina și copiii săi nu au încetat să-i viziteze și au ținut permanent legătura cu ei. Le duceau cadouri și haine noi de sărbători sau îi mai ajutau cu bani. Gigi i-a luat la Constanța și au stat la ea într-o vacanță timp de 3 săptămâni, la mare. Deși ea l-a botezat numai pe Mihăiță, amândoi îi spun „nașa”.

În 2010 a primit-o pe Felicia, de la un alt asistent maternal. Fata avea 11 ani și a stat 2 ani la Doina. A mers la școală și chiar dacă nu excela la învățătură, avea scris frumos și a trecut de fiecare dată clasa. Trecând prin perioada dificilă a preadolescenței, a fost luată de Protecția copilului, apoi a plecat la mama ei și ulterior s-a căsătorit.

A urmat, în 2012, Răzvan – Adrian, care avea un an și fusese botezat de o doamnă din Slatina.

- *Răzvănel a fost un copil liniștit și nu am avut probleme cu el. L-am crescut timp de un an și câteva luni, apoi a fost dat spre adopție la o familie din Craiova.*

În 2013, Doina a primit, din familia de proveniență, din nou doi frați: pe Marian și pe Cristi. Cei doi frați fuseseră lăsați în grija unor rude de părinții plecați în străinătate. Primul a fost Marian, apoi pe Cristi l-a primit o lună mai târziu. Marian avea 8 ani și era în clasa I, iar Cristi avea 2 ani și 6 luni. Amândoi sunt copii cuminiți, dar au personalități diferite.

Marian este mai timid, iar pentru asta Doina a avut mai mult de muncă cu el. Mai întâi, a fost nevoită să-i corecteze scrisul pentru că nu avea formate corect deprinderile. Apoi a urmat vorbirea. Fiindcă avea tendința să se bălbâie din cauza emoțiilor, Marian nu primea poezii pe care să le recite la serbări. Cu exerciții de respirație și de captare a atenției, Doina a reușit să-l învețe să nu se mai încurce, să facă pauzele atunci când trebuie și să vorbească cursiv. Repetau acasă și stabileau semne între ei, iar când recita poezia pe scenă Marian era cu ochii la Doina și reușea să treacă peste momentele dificile. Pe Cristi l-a învățat să scrie atent și fără greșeli, iar acum este premiant la școală.

Cei doi frați au stat 6 ani la Doina. Când s-a pensionat, în 2019, copiii au fost dați la o altă familie, tot în Osica. Acum, Marian este în clasa a X-a, iar Cristi este în clasa a IV-a. O vizitează periodic, îi pune la masă și deapănă amintiri.

Mihăiță este plecat la muncă în Germania, iar Luci este în Belgia, fiecare hotărât să-și facă un rost în viață. O sună de fiecare dată când au nevoie de vreun sfat, în special atunci când își fac de mâncare. Stau cu zecile de minute de vorbă,

iar Doina le explică pe îndelete fiecare operațiune, fie că este vorba de preparat ciorbă, tocană sau alt fel de mâncare. Continuă să o viziteze și uneori să o ajute la treburile gospodărești. Pentru ei Doina este mama la care țin. Au fost triști când au aflat că mama lor naturală a decedat. Au răsuflat, în schimb, ușurați când și-au dat seama că nu era vorba despre Doina și i-au dat telefon să-i spună asta.

Pe Răzvan îl sună de ziua lui și de sărbători, iar el o vizitează împreună cu părinții adoptivi. Face sport de performanță și o ține la curent cu toate premiile, cupele și medaliile pe care le primește.

În final, Doina îmi mărturisește: „*Dacă nu ai dragoste și nu pui pasiune, nu poți să-i crești și să le dai educație. Copiii aceștia au nevoie de mult mai multă atenție și afecțiune decât copiii noștri*”.

4. Stanca Florica, nora lui Jane al lui Nuțu

- Am lucrat o vreme ca gestionar la magazinul mare, apoi la încă două magazine din Osica. Între timp, am aflat că Protecția Copilului angajează asistenți maternali și am zis să încerc. Dacă este ca Dumnezeu să-mi dea, atunci îmi dă. Dacă nu, înseamnă că nu sunt făcută pentru asta și merg în continuare în comerț.

A depus documentele, a trecut prin verificările obișnuite, apoi a început cursurile de asistent maternal. A învățat „pe rupte” cum se spune.

„În timp ce făceam de mâncare, repetam ce citisem mai devreme. Când făceam treabă prin curte, repetam cu voce tare de mă auzeau vecinii. M-am ambiționat și am luat examenul cu nota cea mai mare din seria mea”.

Fiindcă a promovat examenul cu nota cea mai mare, a fost prima care a primit copiii. Se întâmpla în luna septembrie 2005.

Atunci i-au fost repartizați doi băieți, Nelu și Ionuț, de la un alt asistent maternal care avea probleme și a fost nevoit să renunțe. Nelu avea 1 an și jumătate, iar Ionuț avea 6 ani și jumătate.

Deși diferența de vârstă dintre cei doi băieți era destul de mare, a fost nevoită să lucreze la fel cu amândoi. Ce învăța Nelu, învăța și Ionuț.

- Ionuț a stat 7 ani la noi, după care a fost trimis la o școală pentru copii cu nevoi speciale la Balș. Avea anumite probleme, iar educația lui trebuia abordată în mod diferit față de ceilalți copii din clasă. La plecare știa să citească, să adune sau să facă înmulțiri prin adunări repetate. Avea voință să învețe și asta m-a motivat să merg mai departe cu el. A învățat cu mine, pas cu pas, tot ce ar fi trebuit să știe un copil la vârsta lui: la început literele alfabetului, apoi denumirile fructelor, ale

legumelor, ale obiectelor din casă etc. Mai presus de toate însușirile Ionuț, era un copil milos și credul.

Cât timp a fost la școala specială, Ionuț i-a vizitat de câteva ori, însă de câtva timp au pierdut legătura cu el.

- Care a fost reacția copiilor?

- *Decizia de a deveni asistent maternal am luat-o după ce m-am consultat cu George și cu socrii. Pe copii i-am pregătit în prealabil. Adiță și Bogdan i-au acceptat ca pe niște frați mai mici pe toți copiii pe care i-am crescut. Oriunde am plecat, am plecat împreună, ca o familie. Nu am făcut diferențe între copii. Am stat la masă cu toții și am mâncat aceeași mâncare.*

După ce a plecat Ionuț, Florina și-a dorit să primească fete pe care să le crească.

- *Crescusem deja 4 băieți. Am zis să văd dacă știu să cresc și fete, iar Dumnezeu mi-a dat 4 la rând.*

Prima a fost Alexandra, pe care a luat-o din spital în 2012 când avea numai 3 săptămâni.

- *Doctorița care mi-a adus-o mi-a dat câteva sfaturi utile. Știam ce am de făcut, dar ce mi-a spus dânsa mi-a prins bine.*

Pe Alexandra a botezat-o o fată, Loredana, care lucra la depozitul de materiale de construcții de peste drum de Monumentul Eroilor. Nu era din Osica, dar așa a vrut ea. Ulterior s-a căsătorit cu un polițist, iar acum locuiește în Alexandria.

La 1 an și 6 luni, Alexandra a fost dată spre adopție la o familie din București, cu care țin legătura.

După Alexandra, a primit-o pe Maria, care avea 5 luni.

- *A botezat-o Adiță al nostru împreună cu Bianca, când Maria avea deja 1 an. A fost dorința lor și a trebuit să-i așteptăm până s-au întors în țară că erau plecați în Germania.*

După aproape 1 an și jumătate, când avea 1 an și 10 luni, Maria a fost adoptată de o familie din Craiova.

A urmat Georgiana, care avea 1 lună când le-a fost încredințată. A fost adusă de la Cluj Napoca și le-a fost predată în stradă, direct din ambulanță. Nu le-a venit să creadă când au văzut cât este de frumoasă: blondă cu ochii albaștri.

- *Am botezat-o noi și poartă numele lui George, soțul meu. La botez am îmbrăcat-o în costum național. Suntem părinții ei spirituali și i-am fost părinți timp de 1 an.*

La 1 an și 1 lună, Georgiana a fost dată spre adopție unei familii din Slatina. Țin legătura, fiindcă sunt nașii fetei, iar legătura spirituală trebuie păstrată.

Ștefania a fost cea de-a patra fată primită în 2017 la vârsta de 11 luni și crescută de Flori și de

George. Au luat-o de la mama ei, care este plecată în străinătate, dar o îngrijise până atunci și a botezat-o. A fost ceva mai sensibilă cu sănătatea decât ceilalți copii. Au dus-o la mare pentru cură, ca să o pună pe picioare.

La 2 ani și 10 luni Ștefania a fost dată spre adopție la o familie din Vișina.

Toți copiii au avut o singură moașă: Ica Mărunțelu (a lui Aurel Ganea). Ica, împreună cu soțul ei Costi (al lui Florea Mărunțelu) au fost la toate botezurile și i-au dat de grindă în fiecare an pe copii conform tradiției.

- *Asta înseamnă adevărata prietenie: să mergi împreună pe același drum, cu bune și cu rele, bucurându-ne cu toții de copiii minunați pe care i-am crescut.*

Nelu reprezintă elementul de continuitate în activitatea de asistent maternal a Florinei. Este un băiat sănătos, frumos, bine dezvoltat și se descurcă foarte bine în toate treburile gospodărești. A mers la grădiniță, la școala generală, iar acum urmează clasa a XII-a Liceul Teoretic „Ioan Gh. Roșca” din Osica. Ca orice copil, a făcut și boacăne, dar a fost iertat, mai ales că a învățat de fiecare dată o lecție de viață. Este pasionat de artele marțiale, are centura neagră, iar Florina și George sunt mândri de salba de medalii și de cupele pe care le-a obținut la concursurile la care a participat: Cupa Rotary, Cupa Moș Crăciun, Campionatul Luigy Bussa, Campionatul Adrian Popescu Săcele, Campionatul U.U.E.F.S. București și altele. Cei opt ani și jumătate în care a practicat karate, l-au ținut ocupat, l-au disciplinat și a învățat foarte multe lucruri importante. În fiecare an a fost plecat în cantonamente la munte și la mare, fiind nevoit ca în acest timp să-și poarte singur de grijă. De la Flori a învățat tot ce ține de bucătărie, curățenie și ordine în casă, iar de la George a învățat tot ce ar trebui să facă un bărbat în gospodărie. Acum știe să utilizeze toate sculele din atelierul familiei. Știe întotdeauna ce are de făcut, este foarte priceput, iar Flori și George au în el un om de bază și de încredere.

- *Dumnezeu i-a dat noroc, iar noi îl ajutăm cu tot ce putem. Sper că va rămâne în continuare cu capul pe umeri, iar noi să ne mândrim cu el.*

Nelu a împlinit deja 18 ani, a obținut permisul de conducere și se pregătește asiduu pentru examenul de bacalaureat.

- *Ar fi foarte multe de spus despre cei 17 ani ca asistent maternal. Cele câteva idei expuse acum sunt o picătură într-un ocean. Este greu de descris prin ce trece un om în atâția ani, cu bune și rele, dar trebuie să ai răbdare și putere să mergi înainte – concluzionează Flori.*

GABRIELA IONESCU

Despre flori, cu Vali Ivan

M-au fascinat tot timpul oamenii care dau viață florilor. Vorbesc despre oamenii care cu multă dragoste, pun semințele în pământ, le hrănesc cu apă și îngrășăminte, le sapă, le alintă, le copilesc, le urmăresc cursul până când ajung la maturitate, după care le oferă altor oameni pentru nevoi sau pentru plăcerea de a le privi, mirosi la rândul lor. Florile sunt o parte importantă din viața noastră, atât în momentele mai grele ale vieții, cât și în cele când te simți bine, jucând un rol esențial în tematica nunților, botezurilor, petrecerilor sau înmormântărilor, unde, cred că aduc un sentiment de liniște.

Din punct de vedere psihologic, florile ne pot ajuta să reducem nivelul stresului și al anxietății, iar modul tradițional de a-ți exprima recunoștința și dragostea pentru cineva este să-i oferi un buchet de flori.

Cineva spunea despre flori că sunt ferestrele pământului către soare.

Despre frumusețea și importanța florilor aș vrea să vorbesc cu interlocutoarea mea, Vali Ivan, o osiceancă adoptată prin căsătorie, o fată muncitoare, pasionată de florile pe care le cultivă cu multă viziune și creativitate și care îmi este tare dragă. Împreună cu ea aș vrea să împodobim cu mii de flori Osica noastră dragă pentru timpul prezent și pentru viitor. Deși ea nu-și dorește, eu sunt convinsă că unul dintre cei trei copii ai ei va face exact ceea ce ea face astăzi, adică va duce mai departe tradiția acestei meserii plină de parfum și culoare. Se spune că afacerea cu flori se transmite din generație în generație. Vali este prima generație din familia ei care dă viață florilor și este mândră pentru ceea ce face, deși muncește și 14 ore pe zi, deseori și noaptea, ajutată de soțul ei împreună cu care crește 3 copii, îi ține în școli și le oferă o viață bună.

De cât timp ești antreprenor în domeniul florilor și cum ai luat această hotărâre?

Când eram mai tânără, acum 20 și ceva de ani, am lucrat la o florărie. Florăria era a unei familii, eu eram cea care vindea florile. Am simțit că afacerea merge bine, iar șefii mei aveau satisfacții de pe urma muncii lor. În perioada aceea am îndrăgit mult florile și i-am propus soțului meu să ne apucăm și noi de cultivarea și de comercializarea lor. El a fost de acord și, mai mult decât atât, mare parte din tot ce am făcut se datorează muncii lui. El își petrece tot timpul în solarii și în jurul lor. Eu sunt cea care merge la vânzare, deseori la Slatina, pentru că cei 3 copii ai noștri au crescut și au fost la școală acolo.

Afacerea noastră a început când am cumpărat un solar mare. L-am luat de la cineva de la Ghindeni de Dolj. L-am adus acasă la Osica demontat și l-am montat în grădina noastră. Mai târziu am mai cumpărat și alte două solarii. Pe lângă ele am cumpărat instalație de încălzire, calorifere, folie și multe alte accesorii.

Cât de greu este să te ocupi de cultivarea florilor?

Pentru că ne place mult ceea ce facem, nu mi se pare extraordinar de greu. Săpăm pământul din solarii de câteva ori pe an. Cumpărăm tone de turbă, adică pământul cu care facem răsadnița și umplem ghivecele, cumpărăm semințe de calitate superioară, îngrășăminte, tratamente pentru boli și dăunători, ghivece. Când plantele au numai câțiva centimetri începem să le plantăm din răsadniță în ghivece, apoi le udăm și le hrănim cu îngrășăminte. Solariile sunt încălzite, pentru ca plantele să nu moară pe timp de iarnă. Când e prea frig afară facem focul și ziua și noaptea. Muncim singuri pentru că nu găsim oameni care să ne ajute, care să pună pasiune și suflet, așa cum noi o facem.

Ai făcut o școală, cursuri pentru a ști atât de multe lucruri despre cultivarea florilor?

Da, am făcut și cursuri, dar nimic nu m-a ajutat mai mult ca pasiunea pentru ele. Nu-mi închipui cum ar fi viața mea fără ele. Experiența acumulată în timp și dragostea pentru frumos ne-au permis să transformăm fiecare buchet de flori și fiecare glastră într-un colț de rai.

Ce flori cultivați? Poți să-mi enumeri câteva soiuri?

Începem devreme, în luna ianuarie, cu zambilele și primulele, apoi cyclamen, mușcate, petunii,

crăițe, flori de piatră, gazania, garofițe, lavandă, crini, cerceuși. Toamna târziu închidem sezonul cu crizantemele.

Cine sunt clienții voștri și ce mesaj aveți pentru ei?

„Clienții noștri sunt stăpânii noștri”, sunt oamenii iubitori de frumos, oamenii ale căror curți și balcoane curate au nevoie de miresme, suflet și culoare. Pe toate le găesc în florile noastre.

Ce soluții ai găsit să supraviețuiești și să depășești pandemia?

Perioada pandemiei am traversat-o relativ bine. Am avut un chioșc la Slatina pe care l-am vândut. Erau prea multe chioșcuri în zona aceea și mi-am dat seama că nu mai mergea bine. Târgul de la Osica a fost închis în mare parte din perioada pandemică, iar oamenii nu mai aveau de unde să-și achiziționeze florile de vară care le umpleau casele și curțile de frumusețe. Atunci noi le-am oferit o alternativă, chioșcul din centrul satului pe care am reușit să-l cumpărăm cu câțiva ani în urmă și pe care l-am aprovizionat tot timpul cu ghivece și vase cu flori. Și ne-a reușit. După ce târgul a fost redeschis, ne-am continuat activitatea și la târg, unde clientela noastră fidelă ne aștepta.

Ai spus că aveți 3 copii. Spune-mi, cine va duce mai departe tradiția cultivării florilor?

Da, avem 3 copii, 2 fete mari și un băiat în clasa a IV-a. Fata cea mare termină anul acesta facultatea la București, probabil că va lucra în învățământ. Iubește mult copiii și vrea să lucreze cu ei. Cea de-a doua fată termină liceul, trebuie să plece la facultate și Prâslea, care e pasionat de flori și care ne ajută atât cât poate el, va fi, probabil, cel ce va perpetua afacerea familiei noastre. Noi încercăm să-l stimulăm și să-i plătim orice activitate pe care o are alături de noi, iar el este satisfăcut. Sper ca aceleași sentimente să le aibă și peste câțiva ani când va ajunge la maturitate. Noi vom fi alături de el tot timpul.

Regret că toată lumea vede numai partea frumoasă a comerțului cu flori, fără a-și da seama că în spatele acestuia este o întreagă industrie la o scară mică. Mă uit la Vali în timp ce ea îmi vorbește cu multă pasiune despre munca ei, îi urmăresc mâinile umflate și muncite. Se scuză că nu are timp pentru ea, că nu e sănătoasă, se simte deseori rău, dar trebuie să muncească. Mi-a spus că o dor genunchii pentru că fiecare floare pusă în ghiveci necesită ore întregi de stat în genunchi, de răbdare și de multă dragoste. Ea încearcă să le combine pe toate zilnic, împreună cu soțul ei cu care împarte fericirea și necazul, fără a-și pune copiii pe drumuri pentru ajutor, pentru a nu le prejudicia liniștea.

Mulțumită de ceea ce a ales să facă, Vali speră că florile ei vor reuși să îmbrace în fiecare zi Osica noastră și comunele învecinate în straie de sărbătoare. Totodată crede că ele vor vindeca suflete rănite și vor încânta ochii miilor de oameni în momente ce le marchează evenimente din viață.

BIBIANA TORCEA
Bibliotecar

arte și meserii

Cizmăria, o meserie nobilă

Dintre vechile meserii tradiționale care s-au păstrat de-a lungul timpului și care au făcut parte din viața economică și socială a comunităților rurale, cizmăria a început să-și piardă din utilitate odată cu apariția noilor tehnologii.

Încet, încet ele dispar fiind înlocuite de mașini performante, iar producția se realizează în serie.

Cizmarul este un artizan care face pe lângă încălțăminte și accesorii cum ar fi curele, chimire, genți, hamuri și reparații ale acestora.

Din aceste motive, păstrarea memoriei meșterilor cizmari și a universului lor profesional este foarte importantă pentru comunitatea noastră și de aceea voi reaminti câțiva dintre ei cu dragoste pentru meseria practică în comuna Osica de Sus.

Unul dintre ei a fost Nanu C. Ion cunoscut ca „Boierașul”, născut în anul 1912. A învățat la Școala din Vale. La vârsta de 14 ani fratele său, Fănică, croitor în București, l-a luat cu el și l-a dat în grija unui meșter cizmar unde a învățat meseria.

Era un om foarte priceput, care a învățat foarte repede. La acea vreme bărbații, în general, se purtau cu cămașă și pantaloni, iar nea Ion când a venit de la București era îmbrăcat cu costum „nemțesc.” Atunci cunoscuta moașă Miti Dragomirescu a exclamat: „Ia uitate, al dracului Ion, s-a făcut boiernaș – boieraș!” și de atunci a primit această poreclă. După ce a stăpânit foarte bine meseria de cizmar s-a întors acasă și a lucrat împreună cu tatăl său, Marcu Constantin, până la căsătorie, în casa de pe actuala stradă a Parcului, peste drum de fosta Primărie, unde se află casa în care a locuit Mișu lui Marcu, croitorul.

În anul 1939, după căsătoria cu Dumitrescu Elena s-a mutat în casa de vis-a-vis de Biserica din Deal. Și-a făcut atelier pe care l-a dotat cu cele necesare: „teighea” albastră, mașină de cusut, tip cizmă, șanuri, calapoade etc. Fiind stângaci toate erau pe stânga. Lucra la comandă pantofi, cizme Bilgher, sandale, papuci pentru familiile de boieri ale vremii: Tache, Vladu, Oroveanu, doctorul Rapițeanu, pentru funcționarii Regiei de Tutun Vlădueni, pentru preoții Ochescu, Mărculescu,

Tîrcă și pentru consătenii săi. Era renumit pentru încălțăminte de calitate bună pe care o lucra. Pielea, talpa de talpă sau de cauciuc le procura de la oraș și erau de calitate. Marfa lucrată fără comandă o vindea la târg mai ales în Iancu Jianu, Tia Mare, Izbiceni precum și în târgul de la Osica.

În atelier era ajutat de fratele său, Nanu Jane, care a continuat tradiția după moartea sa. Fiind vestit ca bun cizmar a avut la rândul său ucenici pe Raicea Gheorghe – Gică al lui Pavel care ani de zile a lucrat la nea Ion, pe Gică Voinea, Nanu Jane, fratele și pe Crasan Ion.

Au continuat această frumoasă meserie nea Jane și nea Gică al lui Pavel.

Clienții erau mulțumiți de încălțăminta confecționată de nea Ion, cei mai fericiți fiind nepoții, Vali și Adriana care dormeau încălțați în prima seară, dar și nepoții de la București. Pe toți îi iubea în aceeași măsură. Doamna Dumitrescu Ana, fiica lui nea Ion, își amintește cu nostalgie de cărțile poștale pe care tatăl său le trimisese soției sale atunci când fusese concentrat la Odesa și pe care ei, copiii, le citiseră mai târziu. Erau emoționante ca și amintirile frumoase despre copilărie. A iubit meseria de cizmar și a practicat-o cu multă dragoste și dăruire. Îi plăcea să-și poarte copiii frumos cumpărându-le lucruri bune, de calitate, frumoase, fiind distins prin felul său de a fi. Din păcate s-a stins din viață foarte devreme, în anul 1976, la numai 64 de ani în urma unui astm

bronșic. Atelierul a fost preluat de fratele său Jane, care a continuat să practice meseria de cizmar.

Nea Ion a fost foarte bun prieten cu nea Bebe, un alt bun cizmar.

Badea Gheorghe, cunoscut ca Bebe al lui Rică, s-a născut pe 29 iulie 1921 în Osica de Sus. A fost, deoarece astăzi, sufletul lui mare este sus în ceruri.

Școala primară a făcut-o în comuna natală. Rămas orfan de mamă la vârsta de 9 ani a trebuit să muncească de mic pentru a-și întreține frații, familia. Astfel după terminarea școlii primare s-a angajat ucenic la un meșter cizmar din Caracal unde a învățat meseria pe care a iubit-o și practicat-o până la moarte.

Părea un om tăcut, era discret, vorbea frumos, era cinstit, lucra foarte bine, pe bani puțini și era respectat de consătenii săi pentru calitatea lucrului.

Activitatea de cizmar presupune multă muncă, dar și dificultăți. Atunci când clienții erau satisfăcuți că nea Bebe le lucra ceva frumos, erau mulțumiți și îl recomandau și altor clienți și așa mai departe. Aceasta fiind cea mai bună reclamă pe care ți-o poate face clientul și de aceea tot timpul avea comenzi nu numai din Osica, dar și din alte localități.

Nea Bebe avea o mare pasiune – cititul. Deținea chiar și o mică bibliotecă din care citea mai ales cărți despre război, care-l fascinau cu eroismul personajelor. Cărțile și le cumpăra singur de la librăria din comună. Citea și ziarele vremii având o memorie foarte bună, mi-a relatat doamna Geta Duică, fiica lui nea Bebe.

Ucenicia a practicat-o până la vârsta de 20 de ani, când a obținut și „Cartea de lucrător” în acest domeniu, în 15 noiembrie 1941. Considerând că învățase suficient de multe lucruri despre meseria de cizmar s-a întors la Osica și a lucrat de acasă.

La plecarea din Caracal, meșterul cizmar la care-și făcuse ucenicia, fiind mulțumit de prestație i-a dat drept simbrerie pentru munca bine făcută o mașină de cusut încălțăminte, mașină care astăzi are peste o sută de ani și se află la loc de cinste în casa familiei Duică, Geta și Mihai. Având o mare valoare sentimentală pentru Dana, nepoata lui Bebe a lui Rică cum îi plăcea să spună, mașina de cusut încântă privirea și se bucură de aprecierea tuturor celor care le trec pragul casei. Mulțumim Dana, pentru o așa bijuterie!

Pe 10 martie 1942 nea Bebe a fost încorporat la Centrul Militar Caracal, iar pe 12 martie 1942 a fost repartizat la Regimentul 7 Grăniceri din Sibiu. Aici a satisfăcut stagiul militar până în iarnă când aflându-se ce meserie frumoasă practica și câtă nevoie era pentru armata română aflată în război a fost mutat la Garnizoana

din București unde și-a făcut cu responsabilitate meseria până la terminarea războiului. Ca să ajungă la București, a plecat pe jos din Sibiu, a traversat munții și după trei zile de mers a ajuns la Osica de Sus. După ce și-a uscat hainele acasă a pornit din nou la drum, spre București.

În anul 1995, președintele Ion Iliescu i-a conferit „Medalia Crucea Comemorativă a celui de al Doilea Război Mondial 1941-1945 pentru serviciile militare aduse statului român.”

După satisfacerea stagiului militar (terminarea războiului) s-a întors acasă și a continuat să lucreze pe comandă pantofi, ghete, cizme, sandale, papuci pentru bărbați, femei și copii, dar repara și încălțăminte deteriorată, o „pengelea”.

Folosea piele de calitate bună pe care o aducea de la Sibiu. Încălțăminte croită și cusută de

măinile lui dibace concura pe cea realizată în fabrică.

Din anul 1973 s-a mutat la Cooperația de consum din Osica de Sus, și a prestat servicii de cizmărie până la pensionare. După pensionare a continuat să lucreze de acasă bucurând oamenii cu încălțămintea frumos lucrată. I-a plăcut atât de mult meseria de cizmar încât a pus în ea pasiune și multă dragoste.

La rândul său a avut ucenici care au încercat să-i calce pe urme: Marin Manicea (al lui Niculăiță), Nicu Badea și Gigi Begeacă zis „Petecarul”.

A murit discret în ziua de 8 septembrie 2012 la fel cum trăise, nobil ca și meseria pe care o practicase.

Nea Marin Manicea s-a născut la 3 octombrie 1935 în Osica de Sus. A învățat la Școala primară din localitate. Fiind al doilea copil al familiei Manicea, a fost nevoit să lucreze de mic ca să-i întrețină pe ai săi. A intrat ucenic la nea Bebe. O perioadă a lucrat și la Cooperativa „Unirea meșteșugarilor” din Caracal ca cizmar, după care în anul 1974 s-a angajat la Regia de Tutun Vlădueni, iar în timpul liber repara și încălțămintea pentru consăteni.

Cizmari buni cu dragoste de meseria practică erau nu numai în Osica de Sus, ci și în satul Greci. Foarte apreciat atât de clienții cât și de consătenii săi a fost Cercel Constantin născut în anul 1924. A învățat la Școala primară din satul natal. Ucenicia a făcut-o la Slatina în atelierul de cizmărie al lui Năstase Oprea de pe strada Lipscani unde își începuse ucenicia și Nicolae Ceaușescu. Patronul atelierului „era un om bun cu mare prestanță” îmi relatează Gabi Trecere, fiica lui nea Costică. Clădirea se află și astăzi pe strada Lipscani, în centrul vechi al orașului Slatina.

Stagiul militar l-a efectuat la București unde a lucrat ca cizmar confecționând cizme Bilgher pentru armata română. După armată a lucrat o

perioadă în Caracal ca cizmar la o cizmărie din centrul orașului unde executa încălțămintea pentru armată, dar și la comandă, încălțămintea de lux care concura pe cea din fabrică. Apoi din cauza navei s-a mutat la Osica de Sus prin anul 1967 și a lucrat în cadrul Cooperației de consum până la pensionare. În paralel lucra și acasă, în Greci, pantofi, sandale obișnuite, dar și cu talpă ortopedică, cizme, papuci precum și hamuri pentru cai. Procura pielea precum și talpa de talpă și cea de plută de la Corabia și Mediaș. Singur croia și confecționa pantofi cu ramă cusută la mașina Singer pe care o deținea. Realizarea unui pantof a necesitat în primul rând creativitate, dar și numeroase abilități tehnice din partea unui meșter de a cărui pricepere depindea calitatea produsului final. Și Constantin Cercel le deținea din plin. De aceea dascălimea din Greci era foarte mulțumită de încălțămintea durabilă și bine lucrată de el. Dintre ucenicii săi poate fi amintit Micu Constantin, zis Rusu.

„Abia așteptam primăvara pentru sandalele frumos colorate pentru Paște, pe care ni le făcea tata mie și fratelui meu”: „Când ni le termini?” îl stresam, dar nu se supăra, îmi povestește Gabi, fiica lui nea Costică.

Era un om bun, cinstit, corect, îi plăcea curățenia și era foarte muncitor. Deținea stupi și creștea multe păsări. Avea și o motocicletă care -l ajuta să se deplaseze mai ușor. Inima lui mare a refuzat să mai bată oprindu-se pe 7 martie 2003.

Nobilă odinioară, dar mai ales bine plătită, cizmăria este acum pe cale de dispariție. Nici câștigurile nu mai sunt ca înainte, când salariul se ridica undeva la nivelul celor care dețineau funcții de conducere.

MARGARETA
SPĂTARU

amintiri din copilărie și după

Rădăcinile hrănesc amintirile

C lipe de neuitat și unice, când seara venea tiptil la Osica. Și nu pot înțelege decât cei care le-au trăit și simțit farmecul. În ceața albăstruie, când soarele asfințise ascunzându-se după Dealul Viilor, poarta mare era deschisă și din ulița colbuită intra încet carul tras de boi. Legănându-și capul, opinteau pe ultimii metri. Unchiul Vlad îi dejuga imediat. După o zi caldă și un drum obositor, venea răsplata binemeritată: odihnă, apă, fân. Căinii veseli săreau lătrând și li se încurcau printre picioare. Nu se temeau de ei, doar erau prietenii lor mai mari care trudeau la câmp și aduceau belșugul în bătătură. Boulenii îi mângâiau cu răsufierea lor caldă. Mă duceam la ei și-i alintam. În ochii lor citeam oboseală și blândețe. Unchiul nu-i lăsa pe mâna nimănui, cu el plecau la câmp și veneau acasă. Carul se descărca a doua zi și boulenii se odihneau lângă el, în răcoarea nopții. Întotdeauna le-am considerat animalele cele mai truditoare și blânde. Când voi pleca în Eternitate, aș dori din tot sufletul să-i revăd lângă cei dragi.

Cei din casă ieșiseră și priveau bucuroși carul încărcat ce însemna belșugul casei. Și ca întotdeauna, aduceau pentru noi mere pădurețe, o pălărie de floarea-soarelui... Unchii mei dădeau „samă” bunicului : ce făcură, ce adunară... Intram toți în casă „la foc” unde pe măsuța rotundă ne aștepta mămăliga fierbinte, aburindă, tăiată cu ață, brânza, ouăle, laptele... După ce ne închinam începeam să mâncăm. Umăr la umăr, în jurul mesei, ca un zid puternic, alcătuiam unitatea familiei. Era liniște, mulțumire. Mâncarea era simplă, sărăcăcioasă, dar foarte gustoasă. Mai târziu am aflat că, fără să ne dăm seama, suntem conectați la acea putere a pământului prin blidele de lut din care mâncam. Lut sfințit de moșii noștri, ce au iubit și iubesc acest pământ. Tot cu lut se spoiau „podelele”. Ținea de cald iarna și răcoare vara.

După ce se termina masa, ieșeam toți la poartă, cu vecini, rude și prieteni. Când boulenii rămâneau peste noapte în bătătură, unchiul Vlad dormea în prispă, dorind să fie aproape de „băieții” lui. Iar eu îmi făceam loc lângă el. Până să adoarmă, Tica îmi arăta pe bolta cerului stelele, cu numele lor. Îmi vorbea despre Calea Robilor ce ducea în stepele Asiei. După ce adormea Tica, mă uitam la pârmacii din gard și mi se părea că unii au căciuli. Înfricoșată, mă băgam sub pătură și adormeam. Dar dimineața, întotdeauna, mă trezeam în patul meu din casă, străjuit de icoană, așa cum statornicise muma. Iar cuvântul mummii era lege! Pentru că oltencele noastre sunt muieri aprige. Alături de bărbații lor sunt și ele un stâlp al casei. Deșelate de muncă, arse de soare, când veneau de la câmp mai aveau încă putere să pună de-o fiertură și să-și hrănească familia. Câteodată erau arțăgoase. Însă voiau să fie toate așa cum trebuie în bătătura lor. Și să te fi ferit Sfântul să te iei de copiii, omul sau bătătura lor, nu te mai spălau nici șapte ape.

Răbdătoare, trecând uneori prin momente grele, când liniștea casei era în cumpănă, așteptau să vină zile senine, ținând cu dinții de vatra lor. Sâmbătă seara își îmbăiau copiii și îi îmbrăcau cu schimburi curate, spălate la Cheleștină.

La biserică se făleau cu colacii și pâinea cea mai rumenă, cu cea mai mândră ie și cel mai frumos tulpă. Mânuiiau destoinice făcălețul, războiul de țesut, furca cu caierul și în vremuri străvechi, flinta. Își jeleau morții din suflet și erau neîntrecute a juca la nunți și botezuri. În această lume a satului am crescut în vacanțe, alături de copiii de acolo.

Osica a fost locul ideal pentru copilărie. În primul rând pitorescul specific al zonei, spațiul acela imens în care pendulau deal-vale, vale-deal; aerul curat, mâncarea naturală, sănătoasă, tradiții puternice venite din vremuri vechi, valori moral-creștine și oameni care mă iubeau.

Cu timpul, crescând, observam și înțelegeam tot mai mult. Când se săvârșea un ritual (pomeniri, slujbe) întrebam și mi se răspundea ridicând palma, grav și cu pioșenie: „Așa am pomenit din bătrâni, așa să faceți și voi, nu altminteri”. Și toate ritualurile păstrau o atmosferă de mister, respect

față de Divinitate, de legile pământului, de cei duși. Când veneam la Osica simțeam că pășesc în alt țărâm, eram în „Dumbrava minunată”. Am învățat să iubesc animalele, florile, copacii, pe Dumnezeu, să mă bucur de ploaia ce trezea câmpul la viață și de recolta bogată

Îmi aduc aminte de toate boroboțele pe care le-am făcut răsând și fălindu-mă cu ele. Tot răsând mi le-am cărat în cârcă și ... răsând și acum. Când făceam câte o năzbâtie, normele educative și pedeapsa erau sistate în ziua respectivă pentru că eram UN COPIL la fel cu ceilalți și aveam o mămă iubitoare. Alergată de unchiul meu cu nuaia, mă ascundeam în spatele mamei. Acolo, cu cea mai mare plăcere scoteam limba, mă strâmbam, râdeam și băteam din pumni dând cu tifla unchiului, adică: „sâc, sâc, nu mă bați”. Mama mă scotea basma curată, știind că la București încasam destule scatoalce.

Pot afirma că mi-am trăit din plin copilăria la Osica, am fost copil cât pentru șapte vieți. Cine nu și-ar dori așa copilărie? Știu că unii dintre dumneavoastră veți surâde trist și vi se vor aburii ochii la gândul copilăriei duse. Însă farmecul ei s-a cui-bărit bine în inimile noastre și ne tonifică viața.

prof. dr.
NICOLAE DRĂGHICI

În dulcele vers clasic

catren

ninge fără tine... ochii tăi de scrum
boabe negre-n vie, pe coline,
sanie de lemn căutând un drum
pe cărările pierdute-n mine.

evocare

e iarba-n crâng, iubito, rămasă la genunchi
și-ți mai așteaptă talpa fugită în sanda,
săruturile noastre ce-n aer stau mănunchi
le-adună o codană, încet într-o basma.

vara iubirii noastre e'naltă acolo, încă,
deși e toamnă, plină,
cu vii care te-mbată,
sub cerul nostru, Doamnă
e liniștea adâncă,
nu-i niciun nor deasupra și zarea-i fără pată.

la un artist

într-o Slănină pitică,
sus, pe Malul cu livezi,
și sub via străbunică
păstorind parcă zăpezi

șade-un pictor nepereche
într-o casă ca un melc,
spiralat în frunza vremii
ca-ntr-o margine de cerc

domnu' Vergulescu-n casă
te primește ca pe-un rege,
te invită doamna Gunka,
să refuzi e fărădelege

lângă ei uitată-i zgura
de pe viața noastră șuie,
ne iubește iar natura,
ea în inima ne suie

cel mai des le trece pragul
Nae, cel cu vorbe-alese,
versul lui sugrumă ștreangul,
mâna lui fată „mirese”

într-o urbe pezevenche,
sus, pe Malul cu Livezi
șade-un pictor ne-pereche
păstorind parcă zăpezi.

SULGER ELENA DENISA
elevă, cls.a V-a

Lumea digitală

Eu mă numesc Sulger Elena Denisa, sunt unul din ambasadorii clubului „CODE 4 FUN” de la Biblioteca Comunală Osica de Sus acceptată în proiectul „Copiii fac coding în bibliotecile publice - Code Kids”, proiect implementat de Fundația Progress cu sprijinul Simplon România.

Aș dori să vă spun câteva lucruri despre clubul nostru „CODE 4 FUN”. M-am înscris în acest club de programare în primăvara anului 2021 la Biblioteca Comunală Osica de Sus, deoarece doamna bibliotecară mi-a vorbit despre această oportunitate care îi ajută pe copii să descopere minunata lume digitală.

Am 12 ani, sunt pasionată de IT și îmi doresc în viitor să urmez această carieră. Clubul nostru este format din 11 membri, 2 ambasadori și un coordonator, doamna Torcea Bibica.

Mă bucur că pot lucra alături de colegii mei de la club deoarece am format o echipă unită, lucrăm, dar ne și distrăm împreună. Am învățat să ne sprijinim reciproc, să nu renunțăm ușor, să găsim soluții, să ne bucurăm de ceea ce realizăm.

Ne-am descoperit pasiuni comune și s-a încheiat o prietenie durabilă între noi toți.

În primul an am făcut programare vizuală rezolvând cu bine cele patru cursuri de pe platforma code.org, obținând diplome, iar anul acesta am învățat să facem aplicații pe telefon folosind platforma App Inventor sub îndrumarea doamnei coordonator.

Deviza noastră este: „Cea mai bună dovadă că știi este faptul că poți să înveți și pe alții ce știi tu însuși.”

Pe 6 mai, anul acesta am participat împreună cu doamna coordonator la întâlnirea regională CODE Kids organizată de Fundația Progress la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, Dâmbovița. A fost o mare bucurie pentru mine de a cunoaște alți ambasadori, de a lega prietenii și de a schimba păreri. Au fost prezenți la întâlnire pe lângă partenerii noștri și coordonatorii și ambasadorii cluburilor din județele Dâmbovița, Olt, Vâlcea, Argeș, Teleorman și Gorj. Aici am discutat lucruri interesante despre realizările, provocările și sustenabilitatea în cadrul proiectului CODE Kids.

Pentru mine a fost o experiență plăcută deoarece am cunoscut oameni minunați, preocupați de viitorul nostru, al copiilor.

Școala în pandemie

BĂLUȚĂ LIVIU
Clasa a XI- a B

În pandemie, toate domeniile au fost afectate, mai ales cel educațional. Prima dată, școlile s-au închis de tot. Se preconiza că vor sta închise cam două săptămâni, însă situația pandemică s-a agravat, iar școlile au stat închise mai mult timp.

De când s-au închis școlile pentru prima dată și până la vacanța de Paște am făcut două ore online, la recomandarea Ministerului Educației. Pentru mine, și probabil pentru cei mai mulți, a fost o surpriză, momentul în care a trebuit să stau la birou în fața unui ecran ascultând ce spune profesorul, iar când vrei să spui ceva, dai

drumul microfonului. Era o totală schimbare față de învățământul obișnuit, o rotire la 180 de grade.

După vacanța de Paște, școala online a devenit obligatorie. Timp de două luni am făcut online. A trebuit să scriu câte un acord pentru fiecare materie în parte, acceptând în felul acesta să fiu evaluat prin intermediul cursurilor online.

Anul următor, am făcut o bună parte online și cealaltă fizic. Toată perioada în care am mers fizic la școală purtam măști, ne dezinfectam tot timpul pe mâini și stăteam distanțați. Cel mai comic mi s-a părut că atunci când mergeam pe hol, trebuia să mergem, pe senzori, asemenea mașinilor când merg pe șosea. În pauze ieșeam

în intervale de timp diferite, evitând astfel aglomerația. Primele luni ale anului ne-a fost frică să nu se închidă din nou școlile și să intrăm iarăși în online. Primăvara a adus un suflu nou, lucrurile s-au relaxat.

Anul următor s-a revenit la normal, fără măști, fără ieșitul în ture în pauze, fără circulație gen mașină.

Școala în timpul pandemiei a fost o experiență interesantă, dar nu prea benefică învățământului.

Poezia matematicii

BĂLAȘA ALEXANDRA
Clasa aXI-a B, Liceul Teoretic
"Ion Gh.Roșca"
Prof. coord.: Stan Luiza

Poezia este o conspirație a ideilor, o creație în versuri a culminării lăuntrice. Este creația care aduce împreună realitatea cu idealul și ea însăși este un tot unitar de stări, sentimente, culori. În comparație cu textele lungi, poezia invadează eul liric de emoții.

De cealaltă parte, matematica este știința exactă care studiază relațiile abstracte, logice, fixe. Modul în care ne antrenăm memoria ne definește. Așa că matematica are un rol important în acest antrenament, pregătindu-ne să găsim soluții rapide și sigure pentru situațiile dificile cu care ne putem confrunta. Atât gândirea logică și artistică, cât și capacitatea de a ne concentra pe ceea

ce este important, sunt alimentate cu ajutorul matematicii. Acestea sunt adevăratele efecte ale matematicii în viața noastră de zi cu zi.

Deși poezia și matematica par să aibă sensuri total opuse, ele au anumite puncte comune. Consider că ambele ne conduc la ideea de perfecțiune. Pot vorbi despre cub, corp geometric ca simbol al perfecțiunii. Aici perfecțiunea este văzută clar, cu ochiul liber, însă în poezie, aceasta este găsită atunci când simțim și ajungem dincolo de cuvinte, de versuri, fapt din care deducem că amândouă sunt rezultate ale gândirii.

Nichita Stănescu redă perfecțiunea în poezia „Lecția despre cub” din volumul „Opere imperfecte” din 1979. Tema acestei poezii este concepția despre perfecțiunea artistică și logică. Tema este susținută de motivul cubului, perceput și ca simbol al perfecțiunii. Creatorul neomodernist

își trece creația prin etape diferite construind calea ce trebuie urmată pentru atingerea perfecțiunii clasice. Acest text este un bun exemplu pentru relația dintre poezie și matematică.

Legătura dintre aceste două domenii este suficient de strânsă datorită poezilor și scriitorilor care s-au dedicat atât literaturii, cât și științei.

Ion Barbu, adică matematicianul Dan Barbilian, devine poet din dorința de a-i demonstra prietenului său, Tudor Vianu, că poate să scrie și literatură. Ion Barbu ilustrează conceptul modern de poezie pură, o lirică esențializată a ideilor. Întreaga creație a lui Barbu exprimă dorința de comunicare cu Universul, de contemplarea lumii în totalitatea ei și o stare de intelectualitate izvorâtă din concepția că „matematica este o prelungire a geometriei”. Aspirația sa către lirismul pur presupune o stare inițiativă, ce nu poate fi exprimată decât printr-un limbaj încifrat. Criticul Tudor Vianu consideră despre opera lui Ion Barbu că: ”Cititorul care străbate paginile volumului *Joc Secund* nu trebuie să uite niciodată că se găsește în fața unui poet matematician. Chiar o simplă inventariere a vocabularului său arată cât datorește Ion Barbu astronomiei, mecanicii sau geometriei.”

Bogdan Suceavă este un alt scriitor, dar și matematician român. Un roman care ilustrează pasiunea pentru domeniul matematicii este „Avalon, secretele exilațiilor fericiți”, scris de Bogdan Suceavă. Naratorul subiectiv este intelectualul

care își dorește să studieze în America și apoi să se întoarcă în țara natală. Acesta se simte incomplet academic, neîntreg, neterminat. Este admis la doctorat la Michigan State University, unde va lucra cu unul dintre cei mai buni geometri din lume. Planul lui era să se întoarcă în România după doctorat și să aplice tot ce învățase din experiența trăită, să împărtășească cunoștințele dobândite acolo. Conform regulamentului, fiecare doctorand trebuie să treacă trei examene *qualifying*, la alegere din patru opțiuni. Prima opțiune, analiza reală și complexă. A doua opțiune, algebra. A treia, topologia. A patra alegere, ecuații diferențiale ordinare și ecuații cu derivate parțiale. „Am venit aici pentru geometrie diferențială, dar nu există un *qualifying* pentru așa ceva. Simt că nu aș avea succes cu cea de-a patra dintre aceste opțiuni, de aceea trebuie să așez în ordine primele trei. Cel mai bine pregătit mă simt la analiză. L-aș da primul!”. Tânărul matematician are planul făcut în cele mai mici detalii, știe clar ce își dorește. Planul este unul bine făcut, numai că problemele de sănătate îi pun în pericol studiile, dar și mai important, viața.

Așadar, legătura dintre poezie și matematică reprezintă un subiect destul de dificil de dezbătut întrucât aparent reprezintă două domenii paralele, însă au și puncte comune.

1 Bogdan Suceavă, *Avalon, secretele exilațiilor fericiți*, Editura Polirom, 2019, p.41

SILVIU LIXANDRU
economist

deschideri

Arta, mic breviar

– de la „cu ce se mănâncă asta?”
la „încep să mă prind despre ce e vorba”

Ce este arta? • Cum privim arta? • Apariția fotografiei • Momente de cotitură în istoria artei – Impresionismul • Reevaluarea conceptului de artă – Marcel Duchamp, ready-made • Nu trebuie să fii expert ca să te poți bucura de o operă de artă

Ce este arta? Ce anume considerăm ca fiind artă? Orice lucru poate avea valoare de obiect de artă? Doar un obiect (sculptură, tablou, instalație etc.), sau chiar și o idee poate fi considerată artă?

Toate acestea sunt întrebări pe care oamenii și le-au pus de foarte multă vreme și ale căror răspunsuri sunt încă dezbătute de criticii de artă, iar în timp ce pentru unii arta rămâne un concept abstract, alții își doresc să exploreze și să aprofundeze subiectul.

Conform enciclopediei Britannica, „artă, numită și (pentru a o deosebi de alte forme de artă) **artă vizuală, poate fi un obiect vizual sau o experiență creată în mod conștient**

Benozzo Gozzoli, Călătoria magilor spre Bethleem, cca 1459-1463, detaliu dintr-o frescă din capela Palatului Medici, Riccardi, Florența

printr-o expresie a priceperii sau a imaginației. Termenul de artă cuprinde diverse medii de expresie, cum ar fi pictura, sculptura, imprimarea, desenul, artele decorative, fotografia și instalația.”

Bineînțeles, la acestea se mai adaugă și alte forme de artă precum arta performativă, video, cea conceptuală, digitală, land-art (lucrări făcute folosind elementele unui peisaj) etc., toate acestea fiind un produs al secolului XX.

Diferitele **arte vizuale există într-un continuum care variază de la scopuri pur estetice la un capăt la scopuri pur utilitare la celălalt.** O astfel de polaritate a scopului se reflectă în termenii folosiți în mod obișnuit - artist și artizan, acesta din urmă înțeles ca unul care acordă o atenție considerabilă utilitarului. Totuși, aceasta nu ar trebui considerată în niciun caz o schemă rigidă. Chiar și în cadrul unei forme de artă, motivele pot varia foarte mult; astfel, un olar sau un țesător pot crea o lucrare extrem de funcțională și în același timp frumoasă - un bol de salată, de exemplu, sau o pătură - sau poate crea lucrări care nu au nici un scop în afară de a fi admirate. În culturi precum cele din Africa și Oceania, o definiție a artei care cuprinde acest continuum a existat de secole. În Occident, totuși, până la mijlocul secolului al XVIII-lea, dezvoltarea academiilor pentru pictură și sculptură a stabilit sentimentul că aceste medii erau „artă” și, prin urmare, separate de mediile mai utilitare. Această separare a formelor de artă a continuat între instituțiile de artă până la sfârșitul secolului al XX-lea, când astfel de distincții rigide au început să fie puse sub semnul întrebării.

Deși putem vorbi despre o multitudine de clasificări ale perioadelor artistice, pentru scopul de față, în ceea ce privește evoluția în timp a artei, putem vorbi despre **arta tradițională/clasică** (producția artistică din cele mai vechi timpuri, de la picturile rupestre, până în perioada preimpresionismului din 1820-1870 - aici vorbim în principal de pictură, desen și sculptură ca medii de expresie considerate ca fiind artă), **arta modernă**

(care începe cu impresionismul în jurul anului 1870 și ține până la Cel de-al Doilea Război Mondial) și **arta contemporană** (începând cu perioada postbelică până în prezent, mai fiind percepută și ca „arta din zilele noastre”).

Arta tradițională, cel puțin cea din cultura vestică, era în principal dominată de scene cu tematică religioasă, scene de inspirație mitologică sau istorică și portretistică (portrete comandate de nobilimea care dispunea de resurse financiare). Pornind de la acest status quo care se conturează mai ales începând cu Evul Mediu, trecând prin Renaștere și Iluminism, ajungem la **academismul** începutului de secol XIX - un stil de pictură și sculptură produs sub influența academiilor europene de artă.

Academismul este o manieră în artă care cultiva un ideal de frumusețe rece și convențională și norme canonizate, golind realitatea de ceea ce este mai viu în ea, dar încercând în același timp să o copieze cât mai fidel, William-Adolphe Bouguereau fiind unul dintre exponenții acestui curent.

În ceea ce privește pictura, tablourile erau realizate exclusiv în atelierul pictorilor, folosindu-se destul de mult modelele care pozau pentru ore în șir.

Un moment de cotitură în istoria artei va fi determinat de **aparitia fotografiei** atunci când, în 1826-27, inventatorul francez Joseph Nicéphore Niépce (1765-1833) realizează ceea ce considerăm azi a fi cea mai veche fotografie din lume – o vedere de la fereastra sa din Saint-Loup-de-Varennes.

Continuând cu contribuția la dezvoltarea procesului fotografic, inventatorul englez William Henry Fox Talbot (1800-1877) fotografiază în 1835 fereastra bibliotecii din casa sa de la Lacock Abbey, creând astfel primul negativ în existență azi.

Dar importanța crucială a apariției fotografiei este dată de capacitatea acesteia de a copia fidel realitatea, ceea ce a dus la primele discuții care puneau sub semnul întrebării scopul și sensul artei – „daca putem fotografia ceva, care mai e scopul picturii?” sau „ce (mai poate) aduce pictura în plus față de fotografie?” etc. Dar tocmai această efervescență de idei, întrebări și reconsiderări la nivel conceptual creează contextul perfect pentru începerea unor „revoluii” în artă, ducând-o astfel, încet încet, către modernitate.

O primă mișcare semnificativă în acest sens a fost făcută de un grup de pictori, în principal francezi, care trăiau la Paris (deja perceput capitala culturală a lumii în acei ani 1870) și care mai târziu aveau să rămână cunoscuți în istoria artei ca **impresioniștii**.

Numele **impresionismului** se trage de la titlul lucrării lui Claude Monet – *Impression, soleil*

Jan van Eyck, Giovanni Arnolfini și soția sa, 1434, ulei pe lemn, 81,8 x 59,7 cm. Londra, National Gallery

William-Adolphe Bouguereau, Nimfele și Satyr, 1873, ulei pe pânză, 260 x 180 cm. Clark Art Institute, SUA

Cea mai veche imagine fotografică salvată (Heliograf pe placă de cositor) din 1827 de Joseph Nicéphore Niépce, realizată la Le Gras, Franța.

Claude Monet, Impresie, răsărit de soare, 1872, ulei pe pânză, 48 × 63 cm. Muzeul Marmottan Monet, Paris

Marcel Duchamp, Fântâna, 1917/1964 (recreată), ceramică și vopsea, 38.1 × 48.9 × 62.55 cm, MOMA, SUA

împotriva regulilor rigide ale academismului, ieșind să picteze în natură și folosindu-se de lumina, schimbătoare pe parcursul zilei, a soarelui, ceea ce îi forța să picteze cu tușe rapide, nu foarte studiate, creând astfel imagini care transmiteau emoții și naturalețe, în loc de imagini care transmiteau doar măiestrie, cum era cazul picturii academiste.

În special în secolul al XX-lea, a apărut un alt tip de dezbateră asupra definiției artei. Un moment crucial în această discuție a avut loc în 1917, când artistul dada **Marcel Duchamp** a prezentat un pisoar de porțelan intitulat *Fountain* (*Fântâna*) la o expoziție publică din New York City, introducând astfel și conceptul de „**ready-made**” (obiect gata făcut) care capătă valoare de obiect de artă. Prin acest act, Duchamp a propus o nouă definiție a ceea ce constituie o operă de artă: el a dat de înțeles că este suficient ca un artist să considere ceva „artă” și să-l pună într-un loc acceptat public. Implicată în acest gest a fost o provocare pentru instituțiile de artă consacrate - cum ar fi muzeele și galeriile - care au puterea de a determina ce este și ce nu este considerat artă. O astfel de experimentare intelectuală a continuat de-a lungul secolului al XX-lea în mișcări precum arta conceptuală și minimalismul. Până la începutul secolului XXI, o varietate de noi medii (de exemplu, arta video) au contestat și mai mult definițiile tradiționale ale artei.

Indiferent de orice discuție care provoacă sau reinterpretează conceptul de artă, un lucru rămâne destul de bine împământenit în percepția colectivă - arta reprezintă expresia și sinteza trăirilor umane cele mai intense și pure, manifestarea cea mai clară a frământărilor umanității, crezutul sursă al evoluției noastre ca specie.

Se spune că atunci când lui Winston Churchill i s-a cerut să reducă fondurile pentru arte pentru a sprijini efortul de război din cel de-al Doilea Război Mondial, el ar fi răspuns - „**Atunci pentru ce ne-am mai lupta?**”

Bibliografie selectivă și lecturi suplimentare

- Gompertz, Will, *O ISTORIE A ARTEI MODERNE. Tot ce trebuie să știi despre ultimii 150 de ani*, editura Polirom, Iași, 2014
- Gombrich, E.H., *Istoria Artei*, Editura ART, București, 2012
- Hacking, Juliet, *PHOTOGRAPHY. The whole story*, Thames & Hudson, Londra, 2014
- Farthing, Stephen, *ART. The whole story*, Thames & Hudson, Londra, 2014
- <https://www.britannica.com/art/visual-arts>

Rebus

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIENTAL:

1 – revistă cu tradiții locale în comună; 2 – județul din care face parte comuna Osica de Sus; - desființat; 3 – Sandu Dumitru; – specie de salcie de la care vine numele comunei ; 4 – teren mlăștinos, sub Vlăduțeni, asanat în perioada comunistă; – Zaharia Radu; 5 – cel mai mare continent; – sigla pentru „Trinidad – Tobago Chess Association”; 6 – joc de îndemânare și viteză practicat de tinerii osiceni, cu bețe; – o strig pe Eva (localitate în Finlanda); 7 – usturoi popular; - poftim; – uruială de porumb, orz, ovăz, etc.; 8 – cartier al comunei; 9 – arată vârsta oficial; – boala parazitara a pielii (cineva de care nu poți scăpa); 10 – izvoare captate în Dealul Viilor.

VERTICAL:

1 – denumirea liceului din localitate; – atac; 2 – cartier al comunei; Nicolae Hoară; 3 – Dan Trucă; – ultima parte a unui pariu (ued în Algeria); – mai mare decât suta; 4 – terenul pe care se cultivă inul; 5 – locuințe; – rame; 6 – a se ridica; – Întreprinderea Agricolă de Stat (sigla); 7 – livada de nuci; – solidar cu cineva; 8 – refren la cântecele oltenești; – a discuta cu glas ridicat (pop); 9 – pădurice de sălcii pe malul Oltețului; 10 – vedeta de cinematograf; – credincioși, în limbaj bisericesc; – curmătură.

Cuvinte rare: TTCA, RIU

GETA DUICĂ

meridian

Locul unde pământul se unește cu marea

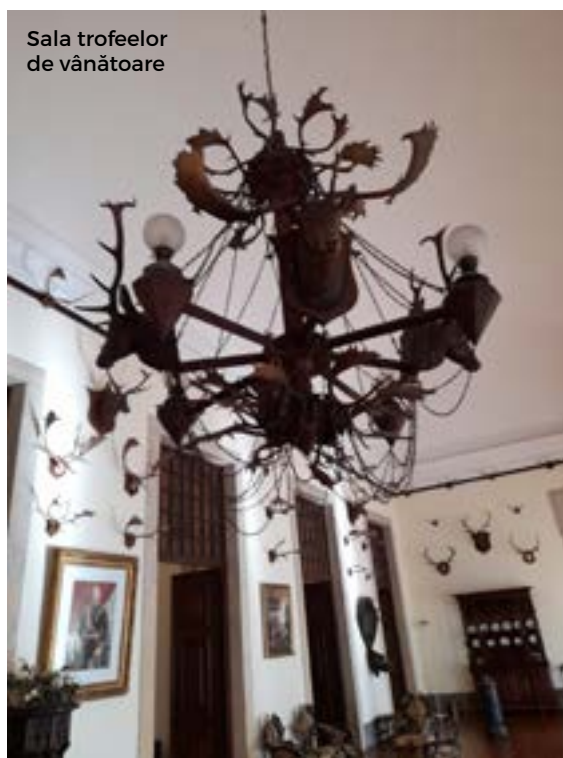
Palatul Mafra

Biblioteca Palatului Mafra

În viață, de foarte puține ori știi mai dinainte ce ai să faci și ce ai să vorbești, și mai nicio dată ce ai să simți și ce ai să gândești. Viața este această izvorâre de fapte, de vorbe, de gândiri și de simțiri, peste care te îmbrânțește etern nu se știe cine. De fiecare dată când ajungem în Portugalia în partea de vest, în Sintra, parcă „cineva ne îmbrânțește și ne trimite să mai vizităm din obiectivele turistice din zonă.” Așa am ajuns la Mafra, localitate pe țărmul oceanului Atlantic. Aici se află Palatul Regal Mafra în interiorul căruia se află Mănăstirea Mafra. Este cea mai mare clădire construită în Europa în secolul al XVIII-lea. Este un complex vast și se numără printre cele mai somptuoase monumente în stil baroc cu referințe la neoclasicismul italian. Cunoscutul scriitor portughez Jose Saramago, câștigător al premiului Nobel pentru literatură, a descris în romanul său „Memorial do convento” construcția mănăstirii Mafra. Construcția a început în anul 1717 de către regele Joao al V-lea, numit și Magnificul, care a făcut un jurământ reginei Maria-Ana Josefa, consoarta lui din Austria, că dacă va avea moștenitori va construi o mănăstire și palat. După ce regina a născut o prințesă pe nume Barbara, regele a început construcția. A pus la muncă o întregă armată de 45000 de

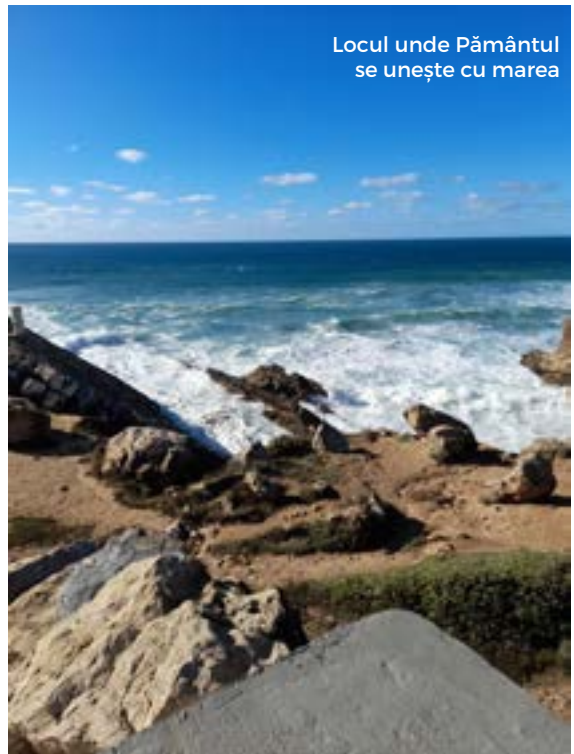
oameni care au lucrat șaptesprezece ani. A fost construit simetric dintr-o axă centrală ocupată de Bazilica Maicii Domnului și Sant Antonio. Palatul are 800 de camere pe trei etaje, 29 curți

Sala trofeelor de vânătoare

familia
Duică

Locul unde Pământul
se unește cu marea

interioare, iar la parter 300 de celule unde erau îngrijiiți și tratați bolnavi. Palatul are o bibliotecă cu 40000 volume de cărți foarte rare. În spatele rafturilor cu cărți se află cutii cu lilieci care ies noaptea și devorează larve și insecte care atacă cărțile și astfel se mențin curate. În anul 1910 a fost clasificat ca monument național. Tot în vestul Portugaliei se află CABO DA ROCA (Capul Stâncii) ce constituie extremitatea vestică a lanțului muntos Sintra, pentru Portugalia continentală și pentru Europa continentală. Este locul în care, afundându-se în ocean, soarele apune cel mai târziu, iar vântul suflă foarte puternic și rece. Aici am avut impresia ciudată că ne aflăm la capătul Pământului cu Europa în spate și întinderea nesfârșită de apă în față. Pe placă sunt gravate cuvintele marelui poet Camoes: „Aici se termină Pământul și începe marea”. După aceste vizite turistice cea mai mare bucurie a noastră a fost să participăm la primul concurs al Mariei, nepoțica noastră de șase ani, și am să vă redau o parte din articolul scris de doamna Ioana Bivolaru, ambasador al României în Portugalia, pe 13 noiembrie 2021: „Maria Bădescu a câștigat astăzi premiul întâi la competiția națională «Portela Dance», la categoria solo, stilul Jazz, pe melodia «Flashback» a Innei. Maria speră ca într-o zi să ajungă precum Nadia și promovează munca și talentul românesc în gimnastică cu orice ocazie. Felicitări, Măriuca!”

Măriuca

Prof.
RODICA DĂSCĂLIȚA-
DEACONESCU

Prea mică lumea pentru Osica

În drumurile mele prin lume, s-a întâmplat să întâlnesc oameni care trecuseră prin Osica, aveau colegi din Osica, veneau la bălciul din Osica. Un arheolog (i-am uitat numele) mi-a vorbit în Egipt despre săpăturile făcute la Regie în căutarea unor dovezi din perioada romană. În Iordania, la Petra, cineva dintr-o familie Leoveanu din Osica Mică, mi-a spus că în vacanțe venea cu mătușa lui să vândă brânză în târg.

Cele mai mari surprize le-am avut peste Atlantic. În 2018 am fost în Argentina. În Buenos-Aires am stat în cameră cu o doamnă din București. În toate excursiile iau cu mine o ie cusută în Osica pe care o îmbrac cu plăcere și aproape ostentativ. Elena (așa se numește doamna) mi-a spus că are și ea o ie cusută de mama ei după un model vechi din Osica de Sus. Am surprins-o când i-am spus că ia mea e tot din Osica, pentru că eu sunt osiceancă. A făcut ochii mari, a început să râdă și mi-a spus că e fata Lenei a lui Pițurcă, soră cu Gutuiță Raicea.

În Buenos-Aires mergeam seara împreună să vedem dansatorii stradali de tango argentinian și de milonga. Carlos Gardel a tango canción într-un fenomen internațional. Argentinienii îl iubesc și-l respectă. E mort din 1935. La multe spectacole (chiar și în Teatrul Colon), cântăreții sunt întreruși și apostrofați din public: „Gardel cântă din ce în ce mai bine!”

Hotelul nostru era în Microcentro, pe una din cele 10 străzi din Calle Florida, renumita galerie comercială a orașului. Nu sunt mare amatoare de magazine și cumpărături (banii, banii) așa că în Galeria Pacifico (un mall elegant) am intrat să văd frescele lui Siqueiros, Berni, Castagnino, Colmeiro etc, realizate pe 450 metri pătrați.

Într-o zi m-am rătăcit în cartierul Retiro printre conacele extravagante din epoca de aur a Argentinei. Inspirat de Muzeul Luvru, un editor de ziare José C. Paz și-a construit propriul palat (12.000 metri pătrați), cea mai mare reședință privată din oraș.

Caminito
- La Boca

În La Boca, cartierul colorat al clasei muncitoare am întârziat în Caminito, un muzeu stradal de pictură, sculptură, muzică și conventillos, locuințe comune pictate în culori vii. N-am ocolit nici renumitul stadion mângâiat

de argentinieni "Bombonera", unde s-a lansat Maradona.

În cimitirul Recoleta (un fel de Père-Lachaise din Paris) a fost înmormântată Evita Peron, iar în Puerto Madera am admirat Puente de la Mujer, podul arhitectului spaniol Calatrava. Mi-am făcut timp să văd "Gânditorul" lui Rodin, Muzeul de Arte Latino-Americane (M.A.L.B.A), Muzeul

de Arte Frumoase precum și "Floralis Generica", o floare din oțel, opera lui Eduardo Catalano, care se deschide și închide după soare.

Într-o joi, la 15:30, am fost în Plaza de Mayo să văd puținele mame care mai trăiesc și care în fiecare săptămână demonstrează cu basmale albe în amintirea copiilor (elevi și studenți) uciși de junta.

Vinul, berea și friptura Argentinei servite cu muzica și dansul lor m-au încântat și-mi permit să spun că pentru mine n-au egal.

În anul următor, 2019, am fost în Brazilia. La statuia Cristo Retendor de pe muntele Corcovado din Rio Janeiro, am comentat nedreptatea făcută sculptorului român Gheorghe Leonida. El a realizat capul lui Isus, dar numele lui nu este pe plăcuța informativă. Familia Pancu cu care am discutat era din București. Doamna Adriana a spus așa, ca un fapt divers, că la întoarcere îi așteaptă nepoata să-i ducă la bălciul din 6 august de la Osica. Altă surpriză. Doamna era din Fălcoi, avea neamuri în Osica (o familie Dumitrana) și spunea că din copilărie și până acum rar s-a întâmplat să nu vină la bălci.

În 2021 (noiembrie), în Ciudad de Mexico, m-a însoțit în camera hotelului o doamnă mult mai tânără decât mine. Am vorbit la telefon cu fiica mea, i-am spus c-am ajuns bine și că am o colegă din Constanța. A râs și mi-a zis: "N-ai mai luat Osica în Mexic?" Când i-am răspuns: "Nu, n-am mai luat Osica", doamna din Constanța s-a ridicat și m-a întrebat. "Sunteți din Osica?". Am simțit o satisfacție pentru răspunsul ce urma să vină. "Eu m-am născut în Osica de Sus. Sunt fata lui Florian Preda, frate cu Gâță Preda, băiatul lui Stelică, lemnarul. Am făcut liceul în Balș, facultatea în București și sunt inginer de cadastru în Constanța."

Ce mică e lumea asta. Păcat că la 77 de ani ai mei nu mai am timp să zbor în cosmos. Sunt sigură că printre stele aş întâlni mulți osiceni.

Bulevardul 9
Iulie - cel mai
mare din Lume
(18 Benzi)

Galeria
Pacifico

Gânditorul
- Rodin

Floralis Genérica

Puente
De La Mujer

Isus
Mântuitorul

Cascada
Iguazu

Tango
Argentinian

Plaza
De Mayo

Rădăcinile nu se văd, dar fără ele nimic nu poate ființa!